

Arbeiderpartiets beretning 2019-2020

Beretningen er utarbeidet av partikontoret.

FORORD	3
KAP. 1 LANDSMØTET 2019	5
KAP. 2 LANDSSTYRET	13
KAP 3. SENTRALSTYRET	17
KAP. 4. PARTIKONTORET	19
KAP. 5 ORGANISASJONSARBEIDET	21
KAP. 6 POLITIKKUTVIKLING.....	29
KAP 7. FAGLIG-POLITISK ARBEID.....	33
KAP 8. INTERNASJONALT ARBEID.....	36
KAP. 9. KOMMUNIKASJONSARBEIDET.....	38
KAP. 10 VALGKAMPEN 2019.....	41
KAP 11. STORTINGSGRUPPA	45
KAP 12. AUF	63

Forord

Når vi samles til Arbeiderpartiets landsmøte, har vi et Norge og en verden i unntakstilstand. Koronapandemien vedvarer og snur hverdagen vår på hodet. Partiorganisasjonen har raskt omstilt seg, digitalisert møteplasser, digitalisert programarbeid og funnet nye måter å nå ut til våre velgere på. Samtidig ser vi at det ikke kan måle seg med å være ute og møte folk.

Meningsmålingene viser at vi har en stor jobb foran oss. Folk ønsker en ny retning for landet og ei ny rødgrønn regjering. Arbeiderpartiet må fortsatt vokse og styrke oss i tida fremover. Nå trenger vi å mobilisere hele laget vårt til en annerledes valgkamp og løfte fram ny kraftfull politikk i koronavennlige velgermøter.

I 2019 gikk vi inn i lokalvalget med politikk for hele landet, med forsterka spesiell innsats retta mot flere kommuner for å styrke valgkampen. Til tross for et dårligere valgresultat enn vi hadde mål om, er Arbeiderpartiet fortsatt partiet med flest ordførere. Vi sitter med makta i over 150 kommuner og flertallet av fylkene. Takket være grundig arbeid med å bygge samarbeid og allianser på tvers av partigrensar og at vi har levert politiske resultater, beholdt vi makta i mange av landets mindre kommuner, og i storbyene. En av styrkene gjennom koronapandemien har vært den tette kontakten med våre ordførere og lokalpolitikere. Samarbeidet har vært avgjørende for at vi fikk til mer rettferdige og sosiale krisepakker på stortinget sammen med de andre opposisjonspartiene.

I 2019 var heltid en av de viktigste sakene vi gikk til valg på i godt samarbeid med LO og Fagforbundet. Våre lokalpolitikere og ordførere har levert rekordmange vedtak, prosjekter og satsninger på heltid i kommunene. Heltid blir og en av våre viktigste saker inn mot Stortingsvalget hvor erfaringene fra pandemien understreker viktigheten av hele faste stillinger, og gode offentlige velferdstjenester.

Etter sist landsmøte har vi styrket det fagligpolitiske samarbeidet, spesielt lokalt og regionalt over hele landet. Vi har etablert et bredt nettverk med fagligpolitiske kontakter i kommunepartiene, lokale arbeidsplasskontakter, samarbeidsavtaler og aktive regionale samarbeidskomiteer. Dette skal bidra til å styrke vår oppslutning blant LO sine medlemmer. Gjennom målretta arbeid og tett samarbeid har vi fått rekordmange faglige kandidater på Arbeiderpartiets stortingslister.

Å styrke medlemsarbeidet har vært en hovedprioritet siden sist landsmøte. Vi har tatt flere grep for å sikre at nye medlemmer tas godt imot og med å gi våre trofaste medlemmer bedre oppfølging. Dette gjøres gjennom både et oppdatert introduksjonsprogram, en fornyelse av grunnskoloringa, en involverende programprosess og ikke minst introduksjonen av rollen medlemsansvarlig. Dette er blitt en viktig rolle både for å sikre aktivitet, målretta rekruttering og for å bidra til at kunnskap og ressurser i vår medlemsmasse kommer til nytte. Det er utfordrende å både beholde medlemmer og å vokse samtidig, spesielt i et år hvor vi har vært så lite i kontakt med folk. Arbeidet må styrkes også fremover.

Fra sist landsmøte har vi løftet arbeidet med å sikre større mangfold og representasjon i partiorganisasjonen. Gjennom arbeidet til minoritetsutvalget og funksigruppa har vi nå flere konkrete satsningsområder som skal bidra til breiere rekruttering og involvering. Dette gjelder

også arbeidet med å inkludere flere unge i partiet ved å lette overgangen fra å være aktiv i AUF over til partiet.

Landsmøte i 2019 gjorde tydelige vedtak på nulltoleranse for all form for trakassering og arbeidet med å forebygge, trygge og informere har vært og er viktig. Nye Retningslinjer for arbeidet med å forebygge og håndtere trakassering er iverksatt og informasjonen er gjort kjent i partiorganisasjonen. Å bekjempe netthets og hatefulle ytringer er inkludert i dette arbeidet. En god organisasjonskultur, bevisstgjøring og forebyggende arbeid blir prioritert skoleringsarbeid på ulike nivå i partiorganisasjonen fremover.

Året 2021 markerer vi at det er ti år siden terroren rammet AUF og Arbeiderpartiet 22. juli 2011. Vi skal minnes de vi mistet og løfte frem politikken som kreves for å forebygge at noe lignende skal skje igjen. Vi skal ta de vanskelige debattene både internt i partiorganisasjonen og ute i offentligheten. Det er sosialdemokratiet som er motgiften til at de rasistiske og høyreekstreme kreftene vokser. En stor takk til AUF som har tatt lederskap i å forberede arbeidet for 10. års markeringa.

Et nytt partiprogram har vært det viktigste arbeidet i partiorganisasjonen frem mot landsmøtet og Stortingsvalget. Byggekløssene i programarbeidet har vært debattmøter, åpne innspillprosesser, samråd på både lokalt og nasjonalt nivå, samt flerfoldig medlemsmøter i partiet. Forslaget til partiprogram er et resultat av godt samarbeid, debatter og ulike meninger mellom parti, fagbevegelse og AUF. Organisasjoner, næringsliv og enkeltpersoner er tatt med på rådslag. Vi omstrukturerte tidlig prosessen, tok i bruk dittforslag.no på nytt og bidro til at kommunepartiene gjennomførte digitale innspillsrunder. Selv om mye av aktiviteten ble digital i stedet for fysiske møter, har vi opplevd stort engasjement og mange forslag frem til dette landsmøte.

Det er et samlet lag som går til valg med ny politikk, en ny retning for landet og for en ny regjering. Partiorganisasjonen har allerede gjort en kraftinnsats for å mobilisere til en annerledes valgkamp. Der vi er vant til å ringe på dører og dele ut roser, skal vi nå ta i bruk ringeverktøyet vårt for å komme i kontakt med folk. Det vil kreve mer av oss alle, vi må tenke nytt om hvordan vi skal nå ut til velgerne under en koronavennlig valgkamp. Arbeiderpartiet er et bredt folkeparti, og nok en gang skal vår styrke i dette valget være at vi er mange i både bygd og by over hele landet. Sammen skal vi sikre valgseier i september!

Kjersti Stenseng
Partisekretær

Kap. 1 Landsmøtet 2019

Arbeiderpartiets 67. Ordinære landsmøte ble holdt i Oslo kongressenter, Folkets hus, i dagene 04. – 07. april 2019.

Hovedsakene på landsmøtet var kommunevalget 2019 og arbeidet i partiorganisasjonen. Over 800 forslag var til behandling og det ble vedtatt 5 manifest, flere uttalelser i tillegg til punkter Arbeiderpartiet skulle gå til valg på i kommune- og fylkestingsvalget.

Landsmøtet gjenvälgte Jonas Gahr Støre, Hadia Tajik og Kjersti Stenseng som partiets ledelse. I tillegg ble Bjørnar Skjæran valgt inn som ny nestleder.

Landsmøtet skal ifølge vedtektene bestå av 300 representanter med fulle rettigheter valgt av fylkespartiene etter bestemte regler. Landsstyret deltar med tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett. Stortingsgruppa og Sametingsgruppa velger en representant for hver 10. representant de har i henholdsvis Stortinget og Sametinget. Disse deltar med tale- og forslagsrett.

Det var sendt inn fullmakter for 300 representanter og av disse møtte 298 representanter med stemmerett frem ved landsmøtets start, herav 24 vararepresentanter. De to siste representantene ankom senere henholdsvis torsdags ettermiddag og fredag. Alle fylkespartiene hadde oppfylt kvoteringsbestemmelsene.

Landsmøtet ble holdt for åpne dører med adgang for media, samt for partimedlemmer mot fremvisning av spesielle adgangstegn.

Det var innbudt en rekke gjester fra våre søsterpartier i Europa. I tillegg møtte en rekke innbudte personer fra innenlandske organisasjoner tilknyttet arbeiderbevegelsen samt en del personlig innbudte.

Landsmøtet ble for første gang gjennomført som et heldigitalt møte med systemet Voter

Landsmøtet åpnet med en film som satte tonen for partilederens tale om den politiske situasjonen. Jonas Gahr Støre fremførte minnetale over partifeller som har gått bort siden forrige landsmøte, før møtet avsluttet med allsang av «De unge slekter».

Hans-Christian Gabrielsen hilste på vegne av de nasjonale gjestene. Kjersti Stenseng innledet til debatt om arbeidet i partiorganisasjonen og valgkampen. De fire utvalgene som hadde jobbet frem mot landsmøte presenterte sitt arbeid med foredrag, panelsamtaler og spontan debatt. På søndagen snakket Hadia Tajik om hvordan vi skal vinne valget og Bjørnar Skjæran presenterte vårt hovedbudskap. Etterpå ble det gjennomført et stort valgkampshow der våre kandidater og saker ble presentert og en rekke artister deltok.

Dagsorden for landsmøtet var som følger:

1. Åpning
2. Konstituering
  - a) Godkjenning av fullmaktene
  - b) Godkjenning av innkallingen
  - c) Godkjenning av sakslisten
  - d) Godkjenning av arbeidsordning
  - e) Valg av ordstyrere, sekretærer og komiteer
3. Innstilling om Beretningen
4. Innstilling fra kontrollkomiteen
5. Innkomne forslag
6. Vedtektsendringer
7. Den politiske situasjon
8. Politisk dokument, program
9. Kommunevalget 2019 og arbeidet i partiorganisasjonen
10. Redaksjonskomiteens innstillinger
11. Valg
12. Avslutning

I tillegg til valgkampsaker for kommune- og fylkestingsvalget og endringer i vedtektene ble det vedtatt følgende manifest og uttalelser:

- Oppvekstmanifest
- Distriktsmanifest
- Arbeidslivsmanifest
- Migrasjonsmanifest
- Arbeiderpartiet – et bredt folkeparti
- Klimavennlig industri for framtiden
- Trygghet i fellesskap – politi, justis og beredskapspolitisk
- Likestilling og kvinners helse
- God helse til alle – uavhengig hvem du er og hvor du bor
- Sterkere fellesskap – en tryggere og bedre organisert verden
- En trygg og aktiv alderdom for alle
- Felles kamp mot ekstremisme og hatprat
- Digital spillkultur i Norge

Landsmøtedelegater 2019:

Fornavn	Fylke		
1 Siv Henriette Jacobsen	Østfold	43 Øyvind Slåke	Oslo
2 Ulf Lervik	Østfold	44 Torunn Kanutte Husvik	Oslo
3 Maria Imrik	Østfold	45 Fredrik Mellem	Oslo
4 Sindre Martinsen-Evje	Østfold	46 Agnes Nærland Viljugrein	Oslo
5 Hanne Kristin Tollerud	Østfold	47 Robert Steen	Oslo
6 Rune Fredriksen	Østfold	48 Tone Tellevik Dahl	Oslo
7 Kathrine Hestø Hansen	Østfold	49 Abdullah Alsabeehg	Oslo
8 Stig Aarbu	Østfold	50 Marit Nybakk	Oslo
9 Kirsti Brække Myrli	Østfold	51 Andreas Halse	Oslo
10 Morten Bakker	Østfold	52 Rina Mariann Hansen	Oslo
11 Cecilie Agnalt	Østfold	53 Kim Gabrielli	Oslo
12 Knut Magne Bjørnstad	Østfold	54 Inger Helene Vaaten	Oslo
13 Mona Vauger	Østfold	55 Lea Haug Sandberg	Oslo
14 Kjell Løkke	Østfold	56 Katinka Riksfjord Sporsem	Oslo
15 Liv Therese Thorbjørnsen	Østfold	57 Jon Reidar Øyan	Oslo
16 Annette Mjåvatn	Akershus	58 Thuva Livsdatter Øverås	Oslo
17 Sverre Myrli	Akershus	59 Jardar E. Flaa	Oslo
18 Hoda Imad	Akershus	60 Gjertrud Eide Sæther	Oslo
19 Tobias Hangaard Linge	Akershus	61 Erling O. Turtum	Oslo
20 Nimrah Ramzan	Akershus	62 Oddrun Grønvik	Oslo
21 Johannes Kiese	Akershus	63 Mansoor Hussain	Oslo
22 Mani Hussaini	Akershus	64 Melita Ringvold	Oslo
23 Hilde Nysten Thorkildsen	Akershus	65 Fawzi Abdirashid Warsame Ragnhild Grongstad	Oslo
24 Ivar Granum	Akershus	66 Kvamsås	Oslo
25 Grete Irene Sjøli	Akershus	67 Henrik Dahl Jacobsen	Oslo
26 Jens-Petter Hagen	Akershus	68 Stine Feie Haram	Oslo
27 Ragnhild Bergheim	Akershus	69 Emil Mogstad	Oslo
28 Kjell Maartmann-Moe	Akershus	70 Maria Qureshi	Oslo
29 Torunn Skottevik	Akershus	71 Rashid Nawaz	Oslo
30 Tom Anders Ludvigsen	Akershus	72 Line Steine Oma	Oslo
31 Hanne Opdan	Akershus	73 Farukh Qureshi	Oslo
32 Roger Evjen	Akershus	74 Hanne Løfsnes	Oslo
33 Tone Merete Hauk-Hansen	Akershus	75 Espen Forsberg Holmstrøm	Oslo
34 Jørgen Vik	Akershus	76 Ingrid Myhr	Innlandet
35 Nicoline Grenersen	Akershus	77 Even Aleksander Hagen	Innlandet
36 Jan Kr. Balstad	Akershus	78 Aud M. Risen	Innlandet
37 Marianne Riis Rasmussen	Akershus	79 Nils Amund Røhne	Innlandet
38 Ståle Grøtte	Akershus	80 Randi Eek Thorsen	Innlandet
39 Thilde Marie Børsum	Akershus	81 Hans Oddvar Høistad	Innlandet
40 Eyvind J. Schumacher	Akershus	82 Kamilla Thue	Innlandet
41 Heidi Westbye Nyhus	Akershus	83 Rune Grenberg	Innlandet
42 Halvard Ingebrigtsen	Akershus	84 Kristin Grøthe	Innlandet

85	Håvard Halvorsen	Innlandet	131	Are Karlsen	Vestfold
86	Lillian Skjærvik	Innlandet	132	Rikke Oline Grava	Vestfold
87	Terje Andreas Hoffstad	Innlandet	133	Fabian Wahl Sandvold	Vestfold
88	Jone Elisabeth Strand	Innlandet	134	Trude Viola Antonsen	Vestfold
89	Bjørn Ola Aukrust	Innlandet	135	Harald Olsen	Vestfold
90	May-Liss Sæterdalen	Innlandet	136	Hedda Foss Five	Telemark
91	Knut Hvithammer	Innlandet	137	Hilde Alice Vågslid	Telemark
92	Brit Kramprud Lundgård	Innlandet	138	Sven Tore Løkslid	Telemark
93	Sigmund Hagen	Innlandet	139	Tarjei Gjelstad	Telemark
94	Elin Såheim Bjørkli	Innlandet	140	Trond Jarle Roalstad	Telemark
95	Iver Erling Støen	Innlandet	141	Gry Fuglestveit	Telemark
96	Ingunn Trosholmen	Innlandet	142	Robin Martin Kåss	Telemark
97	Jørn Arild Flatha	Innlandet	143	Tone E Berge Hansen	Telemark
98	Guri Bråthen	Innlandet	144	Erik Skjervagen	Telemark
99	Bjarne Budal	Innlandet	145	Irene Bordier Haukedal	Telemark
100	Kjerstin G. Lundgård	Innlandet	146	Trude Tvedt Sandvik	Telemark
101	Johnny Hagen	Innlandet	147	Hallgeir Kjeldal	Telemark
102	Linn T. Sunne	Innlandet	148	Nikolai Sti Ravlum	Telemark
103	Håvard Sagbakken Saanum	Innlandet	149	Elida Linnea Slettum	Telemark
104	Gry Sletta	Innlandet	150	Robert Cornelis Nordli	Agder
105	Arne Hansen	Innlandet	151	Solveig Robstad	Agder
106	Reidun Andrea Rønning	Innlandet	152	Dag Eide	Agder
107	Frank Bjørnseth	Innlandet	153	Agnes Norgaard	Agder
108	Sara Beate Ekstrøm Bråten	Innlandet	154	Ahmed Lindov	Agder
109	Lasse Nordmelan Juliussen	Innlandet	155	Line Kysnes Vennesland	Agder
110	Trine Adde Hansebakken	Innlandet	156	Fredrik Jensen	Agder
111	Stian Olafsen	Innlandet	157	Ila D. Patel	Agder
112	Kristin Langtjernet	Innlandet	158	Jan Oddvar Skisland	Agder
113	Roger Ryberg	Buskerud	159	Marit Grefstad	Agder
114	Mons-Ivar Mjelde	Buskerud	160	Svein Arne Haugen	Agder
115	Niclas Tokerud	Buskerud	161	Neda Afshari Pour	Agder
116	Ingar Storholt	Buskerud	162	Birger Bakken	Agder
117	Ståle Versland	Buskerud	163	Ulrikke Støylen	Agder
118	Rutkay Sabri	Buskerud		Marianne Gudmundson	
119	Monica Myrvold Berg	Buskerud	164	Chesak	Rogaland
120	Silje Kjellesvik Norheim	Buskerud	165	Sigmund Lier	Rogaland
121	Kirsten Orebråten	Buskerud	166	Kari Nessa Nordtun	Rogaland
122	Heidi Granli	Buskerud	167	Dag Mossige	Rogaland
123	Tonje Enersen	Buskerud	168	Torhild Pedersen	Rogaland
124	Kristine Bjella Stavn	Buskerud	169	Hallgeir Amdal	Rogaland
125	Arve Høiberg	Vestfold	170	Annelin Tangen	Rogaland
126	Hilde Håkonsen	Vestfold	171	Frode Fjeldsbø	Rogaland
127	Jon Sanness Andersen	Vestfold	172	Siv-Len Strandskog	Rogaland
128	Anne Rygh Pedersen	Vestfold	173	Odd Stangeland	Rogaland
129	Rune Høiseth	Vestfold	174	Tone Elin Berge	Rogaland
130	Mette Kalve	Vestfold	175	Arne-Christian Mohn	Rogaland

176	Tove Elise Olsen Frøland	Rogaland	221	Erik Kursetgjerd	Møre og Romsdal
177	Jarle Nilsen	Rogaland	222	Arne Birger Silnes	Møre og Romsdal
178	Julia Eikeland	Rogaland	223	Astrid Willa Eide Hoem	Møre og Romsdal
179	Hamza Ali	Rogaland	224	Kristian Blindheim	Møre og Romsdal
180	Marte Eide Klovning	Rogaland	225	Terje Holmedal	Møre og Romsdal
181	Frode Berge	Rogaland	226	Tore Onshuus Sandvik	Trøndelag
182	Anne Gine Hestetun	Vestland	227	Terje Sørvik	Trøndelag
183	Geir Steinar Dale	Vestland	228	Gunnhild Tettli	Trøndelag
184	Siw-Anita Lien	Vestland	229	Audun Lønmo Knudsrød	Trøndelag
185	Emil Lennart Pålikoff Gadolin	Vestland	230	Bente Estil	Trøndelag
186	Rigmor Heggdal	Vestland	231	Geir Jarle Sirås	Trøndelag
187	Roger Valhammer	Vestland	232	Anna Schei Holdbakk	Trøndelag
188	Endre Toft	Vestland	233	Arve Løberg	Trøndelag
189	Birgitte Hodneland	Vestland	234	Amal Abdinur	Trøndelag
190	Rune Bakervik	Vestland	235	Knut Ola Vang	Trøndelag
191	Fauzia Hussain-Wiik	Vestland	236	Sara Shafighi	Trøndelag
192	Gaute Straume Epland	Vestland	237	Amund Hellesø	Trøndelag
193	Marianne Sandahl Bjørøy	Vestland	238	Arnhild Holstad	Trøndelag
194	Ørjan Myrmel	Vestland	239	Ismail Salad Elmi	Trøndelag
195	Miriam Haavik	Vestland	240	Trine Reitan Ina Helen Kollerud	Trøndelag
196	Torgeir Næss	Vestland	241	Pedersen	Trøndelag
197	Trine Lindborg	Vestland	242	Vebjørn Gorseth	Trøndelag
198	Olav-Magnus Hammer	Vestland	243	Marit Liabø Sandvik	Trøndelag
199	Britt-Inger Myhr	Vestland	244	Marit Bjerkås	Trøndelag
200	Øyvind H. Oddekalv	Vestland	245	Line Therese Flåtten	Trøndelag
201	Leonora Standal Hjelle	Vestland	246	Gjermund Bungum Gorset	Trøndelag
202	Thor Andersen	Vestland	247	Siri Grøttjord	Trøndelag
203	Ola Teigen	Vestland	248	Isak Veierud Busch	Trøndelag
204	Egil Natvik Vestrheim	Vestland	249	Ingrid J. Aune	Trøndelag
205	Anne Kauppi	Vestland	250	Kristian Torve	Trøndelag
206	Håkon Myrvang	Vestland	251	Sissel Trønsdal	Trøndelag
207	Paulina Sitarz	Vestland	252	Ola Øie	Trøndelag
208	Torbjørn Vereide	Vestland	253	Julie Indstad Hole	Trøndelag
209	Terje Angelshaug Anita Linda Pettersen	Vestland	254	Edvin Helland	Trøndelag
210	Almskår	Vestland	255	Tyra Joarsdottir	Trøndelag
211	Arve Helle	Vestland	256	Arild Kvernmo Pedersen	Trøndelag
212	Anne Kristin Førde	Vestland	257	Emilie Kleiven Græsli	Trøndelag
213	Elin Hauge	Vestland	258	Roar Aas	Trøndelag
214	Tove-Lise Torve	Møre og Romsdal	259	Helene Wean	Trøndelag
215	Kjell Neergaard	Møre og Romsdal	260	Håkon Einarsve	Trøndelag
216	Siv Katrin Ulla	Møre og Romsdal	261	Solveig Rennan	Trøndelag
217	Sidsel Pauline Rykhus	Møre og Romsdal	262	Gaute Børstad Skjervø	Trøndelag
218	Helene Wahlstrøm	Møre og Romsdal	263	Severin Aarmo	Trøndelag
219	Kari Hoset Ansnes	Møre og Romsdal	264	Tomas Norvoll	Nordland
220	Ottar Jan Løvoll	Møre og Romsdal	265	Sonja Alice Steen	Nordland

266	Geir Morten Waage	Nordland
267	Rita Lekang	Nordland
268	Rune Krutå	Nordland
269	Siv Dagny Aasvik	Nordland
270	Sander Delp Horn	Nordland
271	Karianne Bråthen	Nordland
272	Mona Nilsen	Nordland
273	Tore Andrè Jakobsen	Nordland
274	Hilde Dybwad	Nordland
275	Rune Edvardsen	Nordland
276	Andrine Solli Oppegaard	Nordland
277	Eirik Sivertsen	Nordland
278	Remi Solberg	Nordland
279	Mette Varem	Nordland
280	Ann-Kristin Moldjord	Nordland
281	Kari-Anne Opsal	Troms
282	Gunnar Wilhelmsen	Troms
283	Linn Katariina Henriksen	Troms
284	Arnold Nilsen	Troms
285	Mari Martinsen Siljebråten	Troms
286	Brynjar Andersen Saus	Troms
287	Aleksandra Seljeseth	Troms
288	Jan-Eirik Nordahl	Troms
289	Tonje Randisdatter Tunstad	Troms
290	Bjørn Inge Mo	Troms
291	Synnøve Søndergaard	Troms
292	Ragnhild Vassvik	Finnmark
293	Robert Jensen	Finnmark
294	Marianne Sivertsen Næss	Finnmark
295	Mikkel Ailo Gaup	Finnmark
296	Agnete Hanssen	Finnmark
297	Svein Atle Somby	Finnmark
298	Silje Vollan Nilsen	Finnmark
299	Bjørn Johansen	Finnmark
300	Arild Olsen	Svalbard

Valgkomité

Valgkomiteen ble nedsatt på Landsstyrets møte 05.02.19 og bestod av:

1. Hans-Christian Gabrielsen, LO, leder.
2. Ida Pinnerød, Nordland.
3. Eva Kristin Hansen, Trøndelag.
4. Per Vidar Kjølmoen, Møre og Romsdal.
5. Marianne Bjørøy, Hordaland.
6. Bjørg Tveito Lundefaret, Telemark.
7. Martin Kolberg, Buskerud.
8. Anita Ihle Steen, Hedmark.
9. Øyvind Slåke, Oslo.
10. Sverre Myrli, Akershus.
11. Ina Rangønes Libak, AUF.

Kristine Nordenson Kallset fra partikontoret har vært komiteens sekretær.

Kontrollkomiteen

I partiets vedtekter – paragraf 11. Regnskap, revisjon og kontroll, punkt 2: «Landsmøtet velger en kontrollkomité på tre medlemmer med to varamedlemmer. Komiteen står ansvarlig overfor landsmøtet. Komiteen har som oppgave å kontrollere om de økonomiske disposisjoner er gjort i samsvar med gjeldende vedtekter og vedtak fattet av styrende organer. Kontrollkomiteen skal hvert år avgi beretning for foregående kalenderår til landsstyret. Kontrollkomiteen skal legge fram sine årlige beretninger for landsmøteperioden til landsmøtet».

I overensstemmelse med dette ble følgende valgt på Landsmøtet 2019:

Kjell Engebretsen, leder,
Karl Erik Høegh,
Gunda Johansen
Vara: Berit Eivi,

Akershus
Telemark
Troms
Vestfold

Kap. 2 Landsstyret

Landsstyret består av partiets sentralstyre, to representanter fra AUF som velges av AUF selv samt to representanter fra hver stortingsvalgkrets. Fylkespartienes representanter skal være den til enhver tid sittende leder og en av nestlederne/styremedlemmene, slik at begge kjønn blir representert. Fylkespartiene velger også to personlige varamedlemmer til landsstyret fra hver stortingsvalgkrets. I tillegg deltar en representant fra partiets sametingsgruppe med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett. Landsstyrets medlemmer blir registrert i form av meddelelse fra det enkelte fylkesparti, som per 31.12.2020 var slik sammensatt:

Østfold	Stein Erik Lauvås Siri Martinsen
Akershus	Tonje Brenna Øystein Slette
Buskerud	Martin Kolberg Tonje Kristensen
Oslo	Frode Jacobsen Kamzy Gunaratnam
Innlandet	Anita Ihle Steen Rune Støstad Lise Selnes Mads Furu
Vestfold og Telemark	Truls Vasvik Elin Gran Weggesrud Björg Tveito Lundefaret Jone Blikra
Agder	Cecilie Knibe Kroglund Even Tronstad Sagebakken Anne Bystadhagen Reidar Saga
Rogaland	Torstein Tvedt Solberg Marianne Hirzel
Vestland	Torgeir Toppe Siri Sandvik Hans Petter Thorbjørnsen Kristin Maurstad
Møre og Romsdal	Per Vidar Kjølmoen Hanne Berit Brekken
Trøndelag	Amund Hellesø Marit Bjerås Kristian Torve Tone Våg

Nordland	Mona Nilsen Geir Olsen
Troms	Nils-Ole Foshaug Kari-Anne Opsal
Finnmark	Kristina Hansen Ståle A. Olsen

Fra AUF har Sindre Lysø og Julie Instad Hole møtt med fulle rettigheter. Parlamentarisk leder for Arbeiderpartiets sametingsgruppe, Ronny Wilhelmsen møter med tale- og forslagsrett.

Landsstyret har i perioden avholdt 5 møter, hvorav ett digitalt (Teams) og behandlet 27 saker:

05.-06.02 2019 I OSLO KONGRESSENTER, FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

- Den politiske situasjonen
- Presentasjon av oppvekstutvalgets innstilling
- Presentasjon av distriktsutvalgets innstilling
- Landsmøtesaker
- Presentasjon av organisasjonsutvalgets arbeid/organisasjonsuttalelsen
- Valgkampen – Arbeid som sak inn mot kommunevalget
- Forventninger til den fagligpolitiske valgkampen
- Arbeid fylkesvis med den fagligpolitiske valgkampen
- Utnevning av æresmedlem

03.04.2019 I OSLO KONGRESSENTER, FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

- Regnskap 2018
- Revisjonsberetning 2018
- Kontrollkomiteens beretning for 2018
- Landsmøtesaker
- Gjennomgang av kjøreplan for landsmøtet

24.-25.09.2019 I OSLO KONGRESSENTER, FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

- Den politiske situasjonen
- Evaluering av valgkampen og arbeidet framover
- Valglovutvalget

30.03.2020 DIGITALT MØTE (TEAMS)

Møtet behandlet følgende saker:

- Partiets regnskap 2019
- Landsmøtet 2021
- Den politiske situasjonen og arbeidet mot 2021
- Uttalelse

Følgende uttalelse ble vedtatt:

Trygghet for arbeid og helse - veien mot 2021

Coronaviruset setter hele det norske samfunnet på prøve. Store deler av Norge er stengt for å begrense smitten. Og når Norge stenger, rammer det arbeidsfolk og arbeidsplasser og bedrifter over hele landet. Over 200.000 er uten arbeid. Fra Arbeiderpartiet er beskjeden klar. På Stortinget og i våre kommuner vil Arbeiderpartiet gjøre alt for at vi som fellesskap skal leve opp til ett enkelt løfte: Vi skal sike arbeidsplasser over hele landet, og velferdstjenester til alle også etter denne krisen.

Arbeiderpartiet er vanlige folks parti i Norge. Det har vi vist i håndteringen av krisen så langt, og det skal vi kjempe for i tiden som kommer. Vårt mål er klart: Du skal være trygg i Norge. Trygg på arbeid, helse og velferd. Vi vil ha en velferdsstat som er der for deg uavhengig av inntekt eller adresse, at klimapolitikken skal skape jobber samtidig som den kutter utslipp og at vi skaper nye, trygge jobber over hele landet.

Mens de som kan holder seg hjemme, er det noen som holder hjulene i gang. De som sørger for at folk som er permitterte eller har mistet jobben får dagpenger, de som tar vare på oss når vi blir syke, de som sørger for at det finns mat og nødvendigheter i butikkene, de som sikrer renhold og renovasjon, og de som strekker seg langt for å gi våre barn skolegang og lærelyst i en krevende tid. Arbeiderpartiet kjemper deres kamp.

Arbeiderpartiet er til for vanlige folk over hele Norge, kjemper for deres interesser og mot de som begrenser folks frihet, makt og muligheter. Vi vil skape rettferdig fordeling av makt og ressurser, frihet for alle, trygghet og sterke fellesskap. Når samfunnet settes på prøve vil vi trenge sterkere fellesskap, skape arbeidsplasser i hele landet og sikre velferdstjenester der folk bor.

En organisasjon som kan møte den lange valgkampen under nye vilkår

Velfungerende kommunepartier er en forutsetning for at medlemmene kan engasjere seg, og for at partiet får nytte av medlemmenes ressurser. Kommunepartiledet er derfor vårt viktigste organisasjonsledd, og må styrkes. Arbeiderpartiet skal være til stede i alle landets kommuner og rekruttere flere medlemmer. Vi går den lange valgkampen mot 2021 i møte under krevende omstendigheter. Vår medlemsorganisasjon, aktive medlemmer i sterke kommuneparti er det viktigste redskapet vi har.

Arbeiderpartiet hører hjemme på venstresiden i norsk politikk. Vi er et samarbeidsparti, og søker allianser med folkebevegelser, organisasjoner og andre politiske partier som deler våre mål for samfunnet. Arbeiderpartiet har gode erfaringer med å samarbeide med SV og Senterpartiet. Vi vil søke nært samarbeid med disse partiene, samt søke flertall med alle opposisjonspartier for å få gjennomslag for våre politiske løsninger. Lokalt i kommuner og fylker vil vi søke brede flertall for å få gjennomført vår politikk

I perioden som kommer vil vi starte en rekke prosjekter for å bedre kontakten med medlemmene og velgerne. Vårt politiske gjennomslag er et resultat av vår organisatoriske kraft. Vår politikk springer ut av mangfoldet blant medlemmene. Arbeiderpartiets styrke er fellesskapet og medlemmene i organisasjonen. Ny teknologi og kunnskap gir muligheter til å styrke organisasjonen vår. Arbeiderpartiet må alltid gripe disse mulighetene.

Arbeiderpartiets programprosess er Norges største politiske samtale. For oss er den en mulighet til å møte og snakke med mange velgere og interessegrupper, til skolering av våre egne medlemmer, til å samle koalisjonen fram mot valget og til å bygge en sterkere organisasjon.

Norge og verden står i en krevende tid, og for mange kan det bli mer krevende i tiden som kommer. Den lange valgkampen mot 2021 blir annerledes fordi den vil drives i en periode hvor folk opplever svært krevende tider, og fordi den må drives i en tid hvor vi ikke kan drive organisasjonen slik vi er vant til. Arbeiderpartiet er godt rustet til å håndtere begge disse utfordringene.

Vi står ved starten av et nytt tiår. Det nye tiåret byr på store utfordringer, nasjonalt og internasjonalt. Pandemier, uro, teknologisk endring, klimaendringer, økende ulikhet og høyrepartier som truer vår felles velferd. Men ingen partier er bedre posisjonert til å løse dette enn Arbeiderpartiet og sosialdemokratiet.

Gjennom å spille på våre styrker: medlemmene, vårt gode forhold til fagbevegelsen og våre gode politikere i kommuner, fylker Sametinget og Storting kan vi forme dette tiåret til å bli et nytt sosialdemokratisk tiår. Første prøvestein blir valget neste år.

15.-16.09.2020 I OSLO KONGRESSENTER, FOLKETS HUS, OSLO

- Den politiske situasjonen
- Presentasjon av rapporten fra AUFs 22. juli-utvalg og arbeidet med markering av at det er 10 år siden 22. juli
- Valgkampen 2021
- Arbeidet med digital valgkamp.

Æresmedlem utnevnt av landsstyret

Landsstyret har i perioden utnevnt følgende som æresmedlem i partiet:

Finn Kristensen, Kragerø i Telemark

Kap. 3 Sentralstyret

Sentralstyrets sammensetning

Landsmøtet 2019 valgte følgende som medlemmer av sentralstyret:

Jonas Gahr Støre – leder
Hadia Tajik – nestleder
Bjørnar S Skjæran – nestleder
Kjersti Stenseng – partisekretær
Anette Trettebergstuen – leder
Kvinnenettverket
Ingvild Kjerkol
Marte Mjøs Persen
Else-May Norderhus
Jørn Eggum
Mette Nord

Hans-Christian Gabrielsen
Hilmar Høl
Anniken Huitfeldt
Jon-Ivar Nygård
Terje Lien Aasland
Raymond Johansen
Lise Christoffersen
Cecilie Myrseth
Robert Cornels Nordli
Maria Aasen-Svensrud
Tore Onshuus Sandvik

I tillegg deltar AUFs leder Astrid Willa Eide Hoem i sentralstyret med fulle rettigheter.

Sentralstyret har i perioden 01.01.2019–31.12.2020 avholdt 29 møter (herav to telefonmøter, 7 digitale møter (Teams), to møter med oppmøte eller digital deltakelse). Sentralstyret har behandlet 157 saker.

Varslingsutvalget

I henhold til partiets nye retningslinjer som ble tatt inn i vedtektene på landsmøtet i 2019 skal partiet ha et varslingsutvalg bestående av tre medlemmer som skal bistå partikontoret og organisasjonen i håndteringen av varslingssaker etter retningslinjene,

Sentralstyret oppnevnte 11. mai 2020 følgende utvalg:

Pål Lønseth, leder
Astrid Driva Rødsand
Kjersti Skantze

Pål Lønseth trakk seg som leder for utvalget når han ble utnevnt til sjef for Økokrim i juni 2020.

Sentralstyret oppnevnte 7. september 2020 ny leder for utvalget, slik at sammensetningen ble slik:

Kjetil Edvardsen, leder
Astrid Driva Rødsand
Kjersti Skantze

Assisterende partisekretær fungerer som sekretær for utvalget.

Kap. 4. Partikontoret

Ansatte sentralt

Følgende personer var per 31.12.2020 knyttet til partikontoret:

Partisekretær med stab:

Kjersti Stenseng – partisekretær, Kristine Nordenson Kallset – assisterende partisekretær, Thilde Marie Børsum, Peter Eide Walseth og Tone Hemli.

Økonomi og administrasjonsavdeling:

Hege Bogfjellmo – avdelingsleder, Are Skinningsrud – controller, Stig Morønning, Lena Larsson, Bente Stenersen, Trond Grøtting, Kamuran Filizer, Liv Merete Svendsrud Moe, Anam Naeem og Victoria Lia Olsen (lærling)

Organisasjonsavdeling:

John Erik Pedersen – avdelingsleder, Shoaib Karim Naeem, Tove Mette Bjørkmo, Esben Hoås Rygg, Maria Reite Nilsen, Eirin Kristin Kjær og Lise Nyland.

Kommunikasjonsavdeling:

Ingrid Langerud – avdelingsleder, Bjørn Tore Hansen, Morten Kjennerud, Emma Svarva Giskås, Petra Gjemmestad, Marte Kristiansen og Aslak Berg.

Politisk avdeling:

Amund Vik – avdelingsleder, Tone Li Sandvik, Øyvind Wennesland – internasjonal sekretær, Pål Henriksen Spjelkavik – fagligpolitisk rådgiver, Sigmund Valberg og Ådne Hindenes.

Følgende har sluttet i perioden:

Marthe Scharning Lund, Gro Axelsen, Eilif Swensen, Øystein Mathisen og Roald Kvamme

Følgende har permisjon per 31.12.2020:

Marte Ingul, Halvard Hølleland, Mari Aaby West, Kathrine Hestø Hansen, Eirik Aarek og Elisabeth Helmersen

Fylkessekretærer

Ansatte i Arbeiderpartiet per 31.12.2020:

Østfold:	Inger-Christin Torp
Akershus:	Elisabeth Fanghol
Innlandet:	Synnøve Brenden og Bjørn Jarle Røberg-Larsen
Buskerud:	Kristian Kirkerud
Vestfold og Telemark:	Odin Adelsten Bohmann og Hans Jan Øhre
Agder:	Per Åge Nilsen og Audun Øvrebø
Rogaland:	Marion Wikberg
Vestland	Stig Morten Frøiland og Monica Oppedal
Møre og Romsdal:	Svein-Rune Johannessen
Trøndelag:	Tore Nordseth og Jan Tore Marthinsen
Nordland:	Tore Arne Bell Ljunggren og Cecilie Lekang
Troms:	Randi Lillegård
Finnmark:	Lill Tove Ottesen

Permisjoner: Kamilla Thue, Hedmark, har permisjon mens hun er ordfører.

Følgende har sluttet i perioden: Anders Kambo Tangerås, Vestland og Pål Sture Nilsen, Trøndelag

Partiets representasjon i styrer og komiteer pr. 31.12.20

Stortingsgruppas styre:	Kjersti Stenseng Kristine Nordenson Kallset
AOF i Norges styre:	John Erik Pedersen
Vara:	Kristine Nordenson Kallset
AOFs kontrollkomite:	Hege Bogfjellmo
Arbeiderbevegelsens Arkiv og biblioteks styre:	Hege Bogfjellmo
Arbeiderbevegelsens Arbeidsgiverforenings styre:	Hege Bogfjellmo

Kap. 5 Organisasjonsarbeidet

Landsmøtets vedtatte organisasjonsuttalelser setter ambisiøse mål for vår organisasjon og organisasjonskultur. Vi skal ha en organisasjonskultur som er profesjonell, respektfull og raus. Videre setter organisasjonsuttalelsen som ble vedtatt på landsmøtet i 2019 medlemmet i sentrum. Arbeiderpartiets styrke er felleskapet og medlemmene. Fundamentet for alt vårt arbeid er en partiorganisasjon der alle medlemmer får mulighet til å bidra med sitt engasjement. Dette har preget organisasjonsarbeidet i denne perioden i form av økt fokus på skolering, oppfølging av kommunepartiene og slutføring av organisasjonsutvalgets arbeid. I tillegg til å vinne valg er målet med organisasjonsarbeidet å styrke og videreutvikle partiorganisasjonen. For å oppnå dette jobber vi kontinuerlig med medlemspleie, medlemsvekst, kampanjer og andre organisasjonsutviklingstiltak.

Medlemsutviklingen

Arbeiderpartiet hadde pr 31.12.2019 50067 betalende medlemmer. Det er en tilbakegang på 1106 medlemmer fra forrige år. Pr 31.12.2020 hadde Arbeiderpartiet 44920 betalende medlemmer. Det er en tilbakegang på hele 5147 medlemmer. Arbeiderpartiet har i hele landsmøteperioden hatt et tilsig av nye medlemmer, men vi erfarer at i koronaåret 2020 er antall innmeldinger halvert i forhold til året før.

Gjennom vedtak i landsmøte i 2019 ble vedtektene endret slik at alle organisasjonsledd nå skal velge en medlemsansvarlig i stedet for studieleder. Den medlemsansvarliges viktigste oppgave er å sørge for at medlemmene blir sett og gis anledning til deltakelse. Medlemmene skal få invitasjon til å delta på møter og aktiviteter og dermed gis politisk innflytelse.

Medlemsansvarlige skal jobbe med å etablere en vervekultur, som motiverer til verving. Dette gjøres ved at man i partiavdeling, kommuneparti, bydelsparti og fylkesparti over tid har fokus på verving. Medlemsansvarlig skal i samarbeid med kasserer sørge for at partiet har en plan for rekrutteringsarbeidet og at den følges opp med konkrete tiltak.

Medlemsansvarlig skal også ha oppgavene som tidligere ble utført av studieleder. De viktigste er å kartlegge behov og ønsker om skolerings blant medlemmene samt å gi tilbud gjennom å legge fram en skoleringsplan for styret. Hele styret samarbeider om gjennomføringen av denne

Et prosjekt vi tror vil påvirke medlemsutviklingen på sikt er "Den fine starten". Prosjektet har som formål at nye medlemmer, helt fra starten av, skal føle seg inkludert og verdsatt når de melder seg inn i Arbeiderpartiet. Medlemsvekst handler ikke bare om å verve flere medlemmer, vel så viktig er det å beholde de medlemmene man allerede har. De fleste medlemmene partiet mister, mister vi i løpet av de første to årene av medlemskapet. Det har også vist seg at lojaliteten til partiet øker jo eldre medlemskapet blir. I tillegg er terskelen for å melde seg ut, eller ikke betale kontingent, større jo eldre medlemskapet blir.

Partikontoret har de siste årene investert betydelige beløp i utvikling av et nytt medlemssystem. I samarbeid med utvikler Appresso fortsetter denne prosessen og tilbakemeldingene fra partiorganisasjon er at vi har et medlemssystem vi kan være bekjent av.

Kampanjer

Arbeiderpartiet bruker kampanje som verktøy for organisasjonsutvikling. Det har gjennom hele beretningsperioden vært arbeidet med organisasjons- og kampanjeutvikling.

Vårkampanje 2019 i uke 18 og 19

Målet med vårkampanjen var å treffe kommunenes innbyggere for å presentere vår politikk og våre kandidater til kommune- og fylkestingsvalget i alle landets kommuner.

Som alltid når vi møter nye mennesker benytter vi anledningen til å verve nye medlemmer. Vårkampanjen var også en mulighet til å «teste» valgkamporganisasjonen lokalt og sentralt, og eventuelt gjøre justeringer før den intensive valgkampen. Vår digitale kampanje ble også presentert i løpet av kampanjedagene, og vi brukte ukene til å befeste vårt hovedbudskap om sterkere felleskap.

Hele partiorganisasjonen var i aktivitet i vårkampanje. De ulike kommunepartiene hadde allikevel ulike muligheter og ulike forutsetninger til aktivitetsnivå. En aktivitetsplan delt i tre ulike nivåer ble presentert og fulgt opp overfor partiorganisasjon fra partikontoret sentralt.

Vårkampanje 2020 i uke 19 og 20

Landet er inne i en nasjonal pandemi med smittevernregler som umuliggjør en vårkampanje i tradisjonell regi. Vi gjennomførte derfor en digital vårkampanje hvor målet var å få flest mulig av våre medlemmer og velgere til å engasjere seg i partiets programarbeid.

Innspillsiden [Dittforslag.no](https://dittforslag.no) og sosiale medier ble viktige kanaler for å synliggjøre programarbeidet og hente innspill til det. Partiet sentralt utarbeidet digitalt materiell til vårkampanjen som andre partilag ble oppfordret til å spre, i tillegg til at de laget eget innhold lokalt. Tips til profilering av dittforslag.no i sosiale medier:

- Del bilde/video med en kort demonstrasjon av hvordan dittforslag.no fungerer

- Del et forslag som er spesielt viktig for ditt partilag og/eller som er sendt inn av et lokalt medlem.
- Ta en video med noen av våre politikere (f.eks. ordfører, stortingsrepresentant fra fylket, e.l.) som oppfordrer folk til å delta i Norges viktigste politiske samtale.

Høstkampanje 2020 i uke 42 og 43

Høstkampanjen 2020 ble preget av koronatiden vi er inne i. Målet med kampanjen er å bygge eierskap internt og kjennskap eksternt til hovedsakene vi går til valg på. Høstkampanjen ble brukt til å prøve (og feile) for å gjøre oss erfaringer med å drive kampanjearbeid under en pandemi

Internt ble det oppfordret til medlemskvelder samt sosiale og uformelle samlingspunkter for kommunepartiet. Eksternt ble det oppfordret til velgermøter, samråd med viktige venner og alliansepartnere og lokale medieutspill på programsaker.

Nasjonal aksjonsdag var lørdag 24. oktober. Denne dagen håpet vi at alle kommuneparti ble med oss ut for å møte velgere. Strengt smitteverntiltak og ekstremt dårlig vær over store deler av landet gjorde at dagen ikke ble det store.

Organisasjonsprosjektet

Arbeiderpartiets organisasjon er vår fremste styrke. Men det er bare en styrke om organisasjonen blir et samlingspunkt for politisk engasjement, politikkutvikling og en bevegelse som gir fellesskap omkring de samme verdiene. En sterk medlemsorganisasjon, som er til stede over hele landet med et mangfold av medlemmer, er en forutsetning for å forstå samtidens og framtidens utfordringer, og for å vinne valg.

I desember 2017 vedtok sentralstyret å igangsette et helhetlig organisasjonsprosjekt med landsmøtet i 2019 som en viktig milepæl. Formålet er å fornye og styrke Arbeiderpartiet som en medlemsorganisasjon der hvert enkelt medlem har mulighet til å delta i aktivitet, få utløp for sitt politiske engasjement og reell innflytelse over politiske prosesser og beslutninger. Det er vårt fremste fortrinn for å vinne valg og å være en politisk dominerende kraft også i framtida.

Arbeiderpartiets organisasjonsutvalg hadde som mandat å gjennomgå styrker og svakheter ved partiorganiseringen slik den var ved opprettelsen. Utvalget skulle legge særlig vekt på å skape nye arenaer for politikkutvikling, og se på hvordan man kunne gi medlemskapet i Arbeiderpartiet større verdi.

Før landsmøte i 2019 hadde utvalget klar en handlingsplan med 30 punkter til oppfølging. Det viktigste forslaget var å endre funksjon studieleder til medlemsansvarlig i hele partiorganisasjon. Forslaget ble vedtatt av landsmøte som en vedtektsendring. Landsmøte vedtok også retningslinjer mot trakassering, noe også organisasjonsutvalget var opptatt av.

Av andre tiltak det kan være grunn til å nevne er iverksettelsen av prosjektet «Den fine starten», et introduksjonsprogram for alle nye medlemmer. Gjennom prosjektet får medlemmene lokal oppfølging, tilbud om skolering og aktivitet, samt kunnskap om egen rolle og muligheter.

Videre foreslo utvalget å nedsette en arbeidsgruppe med mål om å styrke vår innsats mot personer med minoritetsbakgrunn. Arbeidsgruppa sluttførte sitt arbeid før jul i 2020. Det ble også satt ned ei arbeidsgruppe som fikk i oppgave å utvikle tiltak mot netthets. Arbeidsgruppa overleverte sitt arbeid til sentralstyret 3. april 2019.

Organisasjonsutvalget var opptatt av å styrke partiets bruk av digitale verktøy både i møte- og skoloringssammenheng. Nedstenging av samfunnet på grunn av korona i mars 2020 tvang partikontoret over fra planlegging og løsningsdiskusjoner til praktisk bruk. Overgang til Microsoft Office 365 med lisenser for bruk av Teams som møteverktøysatte partiorganisasjon i stand til å fungere i en ny tid.

Organisasjonsutvalget hadde sitt siste møte i desember 2019 og kunne konstatere at handlingsplan med de 30 punktene var under god oppfølging fra partikontorets side.

Kvinnenettverket

Styringsgruppa for kvinnenettverket oppnevnes av sentralstyret for ett år av gangen. AUF utpeker selv sin representant. LO tiltrer også styringsgruppa.

Sentralstyret oppnevnte 24.04.19 følgende til styringsgruppa:

Leder Anette Trettebergstuen, sentralstyret
Lozan Balisany, Vestfold
Hanne Tollerud, Østfold
Siv Larssen Aasvik, Nordland
Hildegunn Gutvik, Trøndelag
Siri Sandvik, Vestland

Sentralstyret oppnevnte 11.05.20 følgende til styringsgruppa:

Leder Anette Trettebergstuen, sentralstyret
Anne-Marte Kolbjørnshus, Innlandet
Hanne Tollerud, Østfold
Lozan Balisany, Vestfold
Siv Larssen Aasvik, Nordland
Siri Sandvik, Vestland

Julie Lødrup og Synnøve Konglevoll (vara) har møtt for LO. Astrid Willa Eide Hoem har møtt fra AUF.

Kvinnenettverkets styringsgruppe skal arbeide for å oppfylle formålet med Kvinnenettverket:

- Være en pådriver for å sette kvinnepolitiske saker på dagsorden i Arbeiderpartiet som helhet og i den offentlige debatten.
- Rekruttere, skolere og motivere alle kvinner i partiet til politisk arbeid, og særlig til lederposisjoner.

Styringsgruppa sentralt skal også ivareta forpliktelsene og ansvaret Arbeiderpartiet har overfor kvinnebevegelsen i Sosialistinternasjonalen, PES, SKN og i forhold til «Kvinner Kan»-kursene internasjonalt. Den sentrale styringsgruppen består av leder Anette Trettebergstuen som er valgt på landsmøtet, samt seks fylkesledere i kvinnenettverkene og en kvinne med minoritetsbakgrunn. I tillegg utpeker Samepolitisk råd og AUF et medlem hver som tiltrer med fulle rettigheter. LO tiltrer styringsgruppa. I tillegg til den sentrale styringsgruppa for kvinnenettverket har alle fylker fylkesledere i kvinnenettverket.

I 2019 og i 2020 ble det hvert år avholdt ledermøter for både styringsgruppa og fylkeslederne i kvinnenettverket. Kvinnenettverket har sin aktivitet og jobber i fylkene, kommunepartiene og lokallagene.

Kvinnenettverket er aktive i arrangering av både nasjonale og lokale 8. mars-markeringer. I 2019 har kvinnenettverket hatt ansvaret for arrangering av Fernanda Nissen-seminar, samt utdeling av Rachel Grepp-prisen. Begge er arrangementer som har likestilling i fokus. Det planlagte Fernanda Nissen-seminaret i 2020 ble avlyst på grunn av korona-epidemien. I stedet har det blitt arrangert digitale webinarer med ulike temaer. Lederskoleringen Kvinne på Topp ble gjennomført i 2020 over tre samlinger.

I løpet av 2019 og 2020 har kvinnenettverket identifisert flere utfordringer knyttet til kvinner og likestilling i samfunnet, og diskutert seg frem til løsninger på disse. Blant de som har vært mest sentrale er:

- **Enklere hverdag:** Med tidsklemma er det mange som føler at de ikke strekker til. Arbeiderpartiet vil med sin politikk gjøre det enklere å kombinere arbeid og familieliv.
- **Frihet:** midlertidige ansettelse, deltid og økonomiske forskjeller gjør at mange kvinner ikke er økonomisk fri. Med riktig likestillingspolitikk kan man sette kvinner fri fra et uanstendig arbeidsliv og fra sosial kontroll.
- **Metoo:** Kampen mot seksuell trakassering har knapt startet. For mange kvinner er trakassering på arbeidsplassen dagligdags. Det er den brede likestillingspolitikken som kan rydde opp på arbeidsplassen og komme trakasseringen til livs.
- **Kvinnehelse:** Kvinners helse nedprioriteres i helsevesenet, både når det gjelder forskning og behandling. Vi trenger en ny kvinnehelsestrategi.
- **Feminisme:** Anti-feminisme, anti-LHBTI, og rasistiske krefter er på fremmarsj verden over. Mange steder øker hatkriminaliteten, og kvinners og minoriteters rettigheter trues. Arbeiderpartiet skal være en spydspiss i kampen mot dette, reise debattene og være en tydelig motvekt.

Stiftelsen Rachel Grepps pris

Stiftelsen ble opprettet når Arbeiderpartiet solgte Rachel Grepp-heimen. Formålet med Stiftelsen er å dele ut en pris til personer og organisasjoner som har utført et arbeid som understøtter Rachel Grepps politiske virke:

- likestilling mellom kjønnene
- modernisering av familiepolitikken
- gode oppvekstvilkår for barn med ulik sosial- og familiemessig bakgrunn
- lik rett til utdanning

Stiftelsen kan også bistå med økonomiske midler til bøker eller støtte til publisering av forskning på de ovennevnte områder.

Rachel Grepp-prisen ble i 2019 tildelt Marianne Knudsen på Fernanda Nissen-seminaret.

Sentralstyret oppnevner styre for stiftelsen. Per 31.12.20 består dette av:

Kjell-Erik Øie, leder

Rita Lekang

Astrid Willa Eide Hoem

Varamedlem:
Mani Hussaini

Kompetanseutvikling-/skolering

Arbeiderpartiet vil være en lærende organisasjon. Det vil si at vi vil gi medlemmer, tillitsvalgte og folkevalgte politisk og organisatorisk mulighet for kunnskap og læring gjennom både formelle og uformelle læringsarenaer.

Skolering og kompetanseutvikling er et viktig strategisk verktøy for å nå politiske mål. Gjennom skolering setter vi medlemmer i stand til å ta på seg lederoppgaver, folkevalgte verv og å bli ambassadører for partiet. Vår skolering skal også gi medlemmer en plattform for å ha politisk innflytelse gjennom deltakelse i utformingen av vår politikk, både lokalt og sentralt.

Valgkampskolering var hovedelementet i partiets skoleringsaktivitet i 2019.

Valgkampskolering

Alle sikre kandidater og kampkandidater var samlet til tre dagers toppskolering på Sørmarka 23.-25. januar 2017. Den lokale valgkampskoleringen av de frivillige valgkampmedarbeiderne ble gjennomført i mai og juni.

Grunnskolering

Grunnskoleringen er for alle med tillitsverv i partiet og alle fylkesparti er i perioden oppfordret til å tilby skoleringen på regionale samlinger. Kommunepartier som er store nok og har egne ressurser ble også oppfordret til å kjøre egne skoleringer.

Grunnskoleringen er bygd over samme mal som den vi hadde i 2017/2018. Det er imidlertid valgt å dele den opp i 7 deler og det er utarbeidet en PowerPoint-presentasjon til hver del.

Grunnskoleringen kan kjøres som et sammenhengende kurs som tar 8 - 10 timer, eventuelt deles opp på en måte som passer arrangør og deltakere.

Folkevalgtopplæring 2019 – 2023

Folkevalgtkskoleringen er beregnet brukt i kommunestyregrupper, fylkestingsgrupper og våre valgte grupper i bydelene i Oslo. Opplegget består av flere powerpointpresentasjoner med medfølgende hefter som kan lastes ned og eventuelt skrives ut. Følgende tema er lagt inn i denne periodens folkevalgtkskolering:

1. Partiets politikk – med nasjonal, regional og lokal vinkling
2. Ombudsrollen
3. Ansvar, roller og arbeidsformer
4. Partikultur
5. Kommunikasjon
6. Dataverktøy

Gjennom kurset har vi ønsket å sette holdninger og verdier under lupen. Dette betyr like mye holdninger til hvordan vi behandler hverandre, som politiske verdier. Kurset legger opp til at arbeidet i kommunestyre-, fylkestings- og bydelsgruppene diskuteres, samt arbeidsfordeling

mellom gruppemedlemmene og hvordan vi omsetter våre program til politikk. Og ikke minst hvordan vi skal kunne formidle alt det vi gjennomfører ut til kommunens innbyggere - velgerne.

Lederskolering og Kvinne på topp

I 2020 ble et nytt kull med deltakere på både lederskolering og kvinne på topp satt i gang. Begge skoleringene gikk over tre samlinger, hvor den første var i januar, og den siste i september. Målgruppen var både allerede etablerte politikere og talenter i partiet. Hovedformålet med lederskoleringa og kvinne på topp er å gi deltakerne faglig påfyll, men også gi de motivasjon til å i fremtiden gjøre en jobb for partiet, og ta på seg lederposisjoner.

Nye retningslinjer mot seksuell trakassering

Det har de siste årene vært mye fokus på seksuell trakassering med #Metoo bevegelsen som oppsto i 2017. Arbeiderpartiet har nulltoleranse for all form for trakassering. Derfor var nye retningslinjer mot seksuell trakassering en sentral del av organisasjonsuttalelsen som ble vedtatt på landsmøtet i 2019. I kapittel 4 i organisasjonsuttalelsen, kan man lese om retningslinjene, i tillegg til tiltak som skal implementeres på alle nivåer i partiorganisasjonen.

I sentralstyremøtet 6. september 2020, la leder av kvinnenettverket, Anette Trettebergstuen, og partisekretær Kjersti Stenseng, frem tiltak for forebygging av seksuell trakassering. I forkant hadde partikontoret og kvinnenettverket arbeidet mye med å følge opp organisasjonsuttalelsen, og se på hvordan man på best måte kan forebygge og håndtere seksuell trakassering. Dette har også vært et gjennomgående tema på de sentrale møtene i kvinnenettverket gjennom 2019 og 2020.

Blant tiltakene som ble lagt frem og tatt til orientering av sentralstyret, var skoleringer på alle nivåer i partiet blant de viktigste og mest sentrale. Andre tiltak som kan nevnes er risikoarbeid, veiledere for godt lederskap og oppførsel, og bevissthet rundt arrangementer med middager/overnattinger der AUF er involvert.

Partikontoret og kvinnenettverket jobber videre med å implementere og forankre de nye tiltakene.

Arbeiderbevegelsens 10-årsprosjekt – Arven etter 22. juli

I august 2020 la AUFs 22. juli-utvalg frem en rapport som viste at ansatte og tillitsvalgte i AUF og Ap ønsket å gjøre mer organisatorisk og politisk knyttet til tematikken rundt 22. juli. Likevel oppga mange at de var redde for å trå feil. De hadde ikke de rette verktøyene til å føle seg trygge i samtalen om 22. juli. Et av tiltakene utvalget foreslo var at Ap, LO og AUF derfor skulle gå sammen om et prosjekt med mål om "å aktualisere og diskutere farene ved høyreekstremisme og rasisme. Arbeiderbevegelsens 10-årsprosjekt skal også fortsette arbeidet med et nasjonalt politisk oppgjør med tankegodset bak 22. juli-angrepet." At det i 2021 er ti år siden terroren rammet oss er en god anledning til å løfte disse spørsmålene i bevegelsen.

Arbeiderpartiet, AUF og LO oppnevnte selv sine representanter til prosjektgruppa som hadde sitt første møte 30. september 2020. I prosjektgruppa har det vært fokus på å utvikle materiell og råd til hvordan bevegelsen kan begynne det organisatoriske og politiske arbeidet med 22. juli. I løpet av prosjektet som er planlagt ut september 2021 skal Arbeiderpartiet, LO og AUF på ulike måter sette fokus på ekstremisme og rasisme, både sammen og hver for seg. Det kan

være alt fra konferanser, bok, seminarer, debatter, vitnesamtaler, utspill og politiske forslag. Sammen skal hele arbeiderbevegelsen skolere seg, ta debatten og minnes de drepte.

I 2020 har prosjektgruppa sammen med rådgiver fokusert på planlegging og møter med ulike aktører som er viktige i det videre arbeidet. For å nå ut med informasjon har det blitt sendt ut epost om prosjektet som også har blitt lagt ut på nettsidene.

Prosjektgruppa består av:

Sindre Lysø, generalsekretær i AUF, leder

Gaute Børstad Skjervø, nestleder i AUF

Julie Lødrup, førstesekretær i LO

Astrid Huitfeldt, nestleder i Aps stortingssekretariat

John Erik Pedersen, organisasjonssjef Arbeiderpartiet

Ansatt rådgiver for prosjektet er Eirin Kristin Kjær. (ansatt fra 9. november 2020)

Fylkessammenslåing

Stortinget har vedtatt regionreform som medfører at Norge pr 1.1.2020 skal bestå av 11 fylker. I forrige landsmøteperiode slo Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag Arbeiderparti seg sammen til Trøndelag Arbeiderparti. Fylkespartiene Hordaland Arbeiderparti og Sogn og Fjordane Arbeidarparti slo seg sammen til Vestland Arbeidarparti.

I denne landsmøteperioden har fylkespartiene Hedmark Arbeiderparti og Oppland Arbeiderparti blitt til Innlandet Arbeiderparti. Aust-Agder Arbeiderparti og Vest-Agder Arbeiderparti har dannet Agder Arbeiderparti. Vestfold og Telemark Arbeiderparti har slått seg sammen. Vi har fortsatt fylkespartier i valgkretsene Finnmark, Troms, Akershus, Østfold og Buskerud.

I Viken har de opprettet samarbeidsutvalg som har fått fullmakt til å oppnevne representanter til samarbeidsarenaer på fylkesplan, forberede representantskap på fylkeskommunale saker, være bindeleddet til fylkestingsgruppa og drøfte nødvendige saker med dem. Samarbeidsutvalget har i tillegg myndighet til å avgjøre saker som naturlig ville ligget til et fylkespartistyre som gjelder fylkeskommunale saker i Viken og ivareta et godt samarbeid mellom de tre fylkespartienes styrer.

I vårt nordligste fylke har vi fortsatt Finnmark og Troms Arbeiderparti. Det er fylkesstyrene i disse to fylkespartiene som forbereder representantskap på fylkeskommunale saker og er bindeleddet til fylkestingsgruppa. Felles representantskap mellom disse to fylkespartiene har opprettet fylkespartiet Troms og Finnmark Arbeiderparti, i henhold til partiloven.

Kap. 6 Politikutvikling

Det viktigste politikutviklingsprosjektet i perioden har vært arbeidet med nytt partiprogram. I tillegg satt også sentralstyret i desember 2019 ned et nordområdeutvalg for å engasjere til debatt om og synliggjøre våre ambisjoner i nord.

Rammeverket for prosessene har vært fastlagt i strategien fram mot 2021, og legger klare føringer for hva vi har ønsket om å oppnå med politikutviklings-prosjektene:

- Arbeiderpartiet er vanlige folks interesseparti. Vi kjemper for dem.
- Rettferdig fordeling av makt og ressurser, frihet for alle, og sterke fellesskap er sentrale verdier for oss.
- Arbeiderpartiets politikk gjør livene til vanlige folk bedre og lettere, der de bor.
- Arbeiderpartiet er kompromissløse i forsvaret av våre folks interesser, og det naturlige opposisjonspartiet til Regjeringen.
- Vi har store ambisjoner for hva Norge kan få til, hjemme og i verden

1. Partiprogram 2021 – 2025

Sentralstyret nedsatte programkomiteen i sitt møte 28. oktober 2019. Partileder Jonas Gahr Støre har ledet komiteen.

Sammensetning:

1. Jonas Gahr Støre, leder	59	Storingsrepresentant,Oslo
2. Ina Rangønes Libak	29	AUF-leder, Akershus
3. Cecilie Myrseth	35	Storingsrepresentant, Troms
4. Are Tomasgard	51	LO
5. Bjørnar Skjæran	53	Nordland
6. Ingvild Kjerkol	44	Storingsrepresentant, Trøndelag
7. Fredric Holen Bjørdal	29	Storingsrepresentant, Møre og Romsdal
8. Tom Kalsås	33	Gruppeleder fylke, Rogaland
9. Mads Kleven	36	Fellesforbundet, Vestland
10. Gro Bråten	55	Gruppeleder fylkesting, Agder
11. Anne Rygh Pedersen	52	Ordfører, Telemark-Vestfold
12. Lozan Balisany	27	Student, Vestfold
13. Tonje Brenna	31	Fylkesrådsleder, Viken
14. Wasim Zahid	44	Kommunestyremedlem, Akershus
15. Masud Gharahkhani	37	Storingsrepresentant, Buskerud
16. Rina Mariann Hansen	42	Byråd, Oslo
17. Sigbjørn Johnsen	69	Pensjonist, Innlandet

Wasim Zahid som er lege, trakk seg fra komiteens arbeid i mars på grunn av uoppsettlig arbeid.

Sekretariatet bestod av Kristine Nordenson Kallset, Amund Vik, Thomas Hornburg, Tone Li Sandvik, Marte Grindaker og Øyvind Grøslie Wennesland.

Komiteen ble gitt følgende mandat av sentralstyret:

Mandat: Programkomiteen skal utarbeide forslag til partiprogram for stortingsperioden 2021-2025. Som del av arbeidet skal det også utarbeides et forslag til prinsipp-program for Arbeiderpartiet.

Komiteen skal i samarbeid med sekretariatet legge til rette for en prosess som involverer medlemmer og velgere over hele landet.

Prosesen har følgende overordnede mål:

- Programprosessen skal lede fram til et tydelig prosjekt som vi kan invitere velgerne med på i 2021.
- Prosjektet skal oppleves nært folk, være tydelig forankret i våre verdier, og peke ut klare ambisjoner for hva vi skal få til i regjering.
- Alle medlemmer skal ha blitt invitert til å delta i programprosess, og oppleve at deres bidrag betyr noe.
- Programprosessen skal være navet i «prosjekt 2021», en del av vår organisasjonsbygging og av den lange valgkampen som starter i oktober 2019.

Programprosessen:

Programkomiteen valgte å dele arbeidet inn i tre faser. I et forprosjekt ble fraksjonslederne på utvalgte områder våren 2019 gitt i oppdrag å utforme et analysegrunnlag for komiteen. Dette løftet frem og drøftet de viktigste utfordringene, utviklingstrekkene og problemene som det er viktig å finne politiske løsninger på det neste tiåret. Arbeidet skulle også trekke inn relevante fagmiljøer som grunnlag for analysen. Dette ble presentert for komiteen i oppstarten av dets arbeid.

Den første fasen fokuserte på å finne en god og treffende problembeskrivelse. Målet for denne fasen var å involvere organisasjonen og velgerne våre i å peke ut de viktigste utfordringene vi skal løse i årene som kommer. Organisasjonen ble involvert gjennom blant annet gjennom debattnotater og nettdebatt. Som resultat av disse formulerte komiteen et sett utfordringer som grunnlag for prioriteringsdiskusjoner på fylkesårsmøtene. Til slutt problembeskrivelsen som danner grunnlaget for prosjektet vårt. Ved landsstyremøtet i mars vedtar vi strategien og fortellingen.

Den andre fasen dreide seg om å formulere et tydelig prosjekt på de viktigste områdene. Mål var å involvere organisasjonen og samfunnet for øvrig i vår beskrivelse av samfunnet og utfordringene, samt våre forslag til mulige løsninger på disse viktigste områdene. Denne fasen gikk fra april og fram til utkast til partiprogram ble lansert i oktober 2020.

Den tredje fasen fokuserte på forankring og saksdiskusjon og gikk fra utkastet var lansert til innspillsfristen 1. desember. Målsettingen var å få eierskap i partiorganisasjonen til prosjektet og få organisasjonen til å invitere organisasjoner og lokale aktører inn for å mene noe om våre forslag.

I etterkant av denne høringen har komiteen arbeidet med det endelige utkastet til program som lanseres på landsstyremøtet i februar 2021 sammen med resten av landsmøtedokumentene.

Begrensning i muligheten for å gjennomføre fysiske møter og samråd gjorde at en del av arbeidet måtte legges om, men i det store og hele har programkomiteen fulgt planen for arbeidet. I januar 2020 gjennomførte komiteen en reise til København for møter med vårt søsterparti der og fram til mars 2020 ble møtene gjennomført fysisk. I etterkant har arbeidet hovedsakelig foregått digitalt.

Alle partilag har fått anledning til å spille inn til komiteen i alle de ulike fasene. Komiteen har arbeidet i undergrupper på ulike temaer og disse har møtt en lang rekke eksterne aktører. Selv om koronasituasjonen har satt sitt preg på aktiviteten i partiorganisasjonen i store deler av prosessen så har det vært god aktivitet i alle fasene og på nett har vi fått flere forslag enn noensinne gjennom dittforslag.no. Engasjementet rundt utkastet og tilbakemeldingene har vært gode. Programmet vedtas endelig på landsmøtet i april 2021.

2. Nordområdeutvalget

I forbindelse med nedsetting av programkomiteen ble det i sentralstyremøte 28. oktober også bestemt at det skulle settes ned et nordområdeutvalg. Sentralstyret vedtok at «Det settes ned et utvalg som skal utvikle vår politikk for nordområdene/Nord-Norge. Partiledelsen får fullmakt til å ferdigstille mandat og sammensetning i tett kontakt med fylkespartiene i nord.»

Mandatet var å:

- Foreslå politikk for vekst, innovasjon og utvikling med utgangspunkt i næringsliv, kompetanse og ressurser i Nord-Norge og Nordområdene.
- Foreslå politikk som sikrer moderne og likeverdige tjenester i hele regionen, og en kompetent og tilstedeværende offentlig sektor, som dekker innbyggernes behov for velferdstjenester.
- Foreslå tiltak for å styrke regionens attraktivitet, som bidrar til å holde på og rekruttere kompetanse, og sikre levekraftig bosetning i hele regionen.
- Vise hvordan Norge gjennom nordområdenes kan ta en ledende rolle i å finne bærekraftige klimaløsninger.

Utvalget skulle:

- Levere rapport til programkomiteen som inkluderer konkrete innspill til formuleringer i Arbeiderpartiets program for perioden 2021 - 2025
- Bidra til å forankre utvalgets forslag, og partiets politikk i landsdelen og resten av landet også etter utvalgets rapport er framlagt.

Sammensetning

1. Martin Henriksen, leder, Stortingsgruppa / Troms
2. Eva Husby, Finnmark
3. Arild Olsen, Svalbard
4. Hill-Marta Solberg, Nordland
5. Rune Rafaelsen, Finnmark
6. Kristin Røymo, Troms
7. Tomas Norvoll, Nordland
8. Marianne Aasen, Akershus
9. Aino Olaisen, Nordland
10. Johan Vasara, Finnmark
11. Geir Myrflott, LO
12. Agnete Masternes Hansen, AUF

Sekretærer:

Øyvind Grøslie Wennesland, partikontoret

Tove Mette Bjørkmo, partikontoret

Utvalget gjennomførte en rekke møter og samråd i partiet og med eksterne aktører. Medlemmene i utvalget fikk i oppdrag å forankre arbeidet og bidra til debatt i sine lokale og regionale partilag og medier. Etter mars 2020 har de meste av aktiviteten foregått digitalt. Utvalgets rapport ble lansert med et seminar i Tromsø 25. august.

Kap. 7 Faglig-politisk arbeid

I perioden er det gjort en rekke grep for å styrke det fagligpolitiske arbeidet. Siden valget i 2017 har det blitt arbeidet systematisk med å styrke det fagligpolitiske arbeidet på lokalt plan. Blant annet er det utviklet en tillitsvalgtskolering sammen med LO og Agenda som skal skolere lokale LO-tillitsvalgte i politikk, og etablert et nettverk med faglig-politiske kontakter i kommunepartiene.

Med bakgrunn i gjennomført kartlegging av tilstanden på samarbeidskomiteer og fagligpolitisk samarbeid i landets fylker og kommuner har det vært jobbet aktivt med å styrke komiteene og det fagligpolitiske samarbeidet. Ansvarlige fra partiet og LO har invitert seg ut i møter med komiteene og andre aktuelle møter for å bidra i arbeidet. Arbeidet vil fortsette mot valget i 2021. I perioden har det vært felles samling for Aps fylkessekretærer og LOs distriktssekretærer. Dette for å koordinere og styrke det felles fagligpolitiske arbeidet ute i fylkene. Det er også

gjennom samarbeidskomiteen satt ned et valgkamputvalg med rådgivere fra de største forbundene, LO og Ap for å bedre koordineringen inn mot valgkampen.

I perioden har det blitt satt i gang et fagligpolitisk prosjekt for å styrke det fagligpolitiske samarbeidet lokalt og bidra til tettere samarbeid mellom AP og LO. Arild Grande får ansvaret for å koordinere det faglig-politiske arbeidet i Stortingsgruppa, og opp mot relevante tillitsvalgte i LO og partiapparatet.

SAMARBEIDSKOMITEEN MELLOM LO OG ARBEIDERPARTIET

Møtene holdes annenhver mandag, blir brukt til å gi gjensidig informasjon om, og koordinere, det fagligpolitiske arbeidet. Det er i perioden gjennomført tiltak for å styrke og systematisere arbeidet i komiteen.

Samarbeidskomiteen hadde pr. 31.12.2020 følgende sammensetting:

LO: Hans-Christian Gabrielsen, Peggy Hessen Følsvik, Julie Lødrup, Roger Haga Heimli, Mette Nord, Jørn Eggum, Egil Andre Aas, Christopher Beckham, Wegard Harsvik og Roger Bjørnstad
Arbeiderpartiet: Jonas Gahr Støre, Hadia Tajik, Bjørnar Skjæran, Kjersti Stenseng, Arild Stokkan Grande og Pål Henriksen Spjelkavik.

Noen av sakene som har blitt behandlet i perioden er:

- 1. mai
- Fagligpolitisk valgkamp
- Statsbudsjett
- Revitalisering av det fagligpolitiske arbeidet
- Jernbanereformen
- Pensjonssaker, herunder pensjon fra første krone
- Regionreformen
- Korona – krisepakker, tiltak mv.

1. mai 2019

Norsk Folkehjelps innsamlingsaksjon hadde slagordet «Folk forandrer verden - vi står sammen mot ulikhet» og handlet om organisasjonsrett og yringsfrihet.
Årets slagord: Sterkere fellesskap.

1. mai 2020

Norsk Folkehjelps innsamlingsaksjon hadde slagordet «Stopp smitten – ikke demokratiet».
Årets slagord: Trygghet for helse og arbeid.

Samarbeid med Fagforbundet

Følgende har møtt på fellesmøter mellom Fagforbundet og Arbeiderpartiet:

Fra Fagforbundet: Mette Nord, Sissel M. Skoghaug, Odd Haldgeir Larsen, Lars Erik Flatø, og Gunn Karin Gjøl.

Fra Arbeiderpartiet Kjersti Stenseng, Kristin Kallset, Pål Spjelkavik og Amund Vik.

Det har vært et tett og godt samarbeid både politisk og organisatorisk. Det har blant annet vært jobbet mye med fagligpolitiske kurs, møter og samarbeidsavtaler sentralt og lokalt. Partiet har vært representert på Fagforbundets landsmøte og landsstyret. Leder i Fagforbundet Mette Nord sitter i sentralstyret i Arbeiderpartiet.

Samarbeid med Fellesforbundet

I 2019 ble det inngått samarbeidsavtale mellom partiet og Fellesforbundet. Det er avtalt samarbeidsråd minst to ganger årlig og en årlig konferanse. I perioden har samarbeidsrådet hatt tre møter og arrangert en felles industrikonferanse i Bergen i februar 2020.

I samarbeidsrådet møter: Partiledelsen, aktuelle Stortingsrepresentanter, AUF, Forbundsledelse, utvalgte lokale tillitsvalgte, Fellesforbundet ung og aktuelle rådgivere fra begge sider.

SAMAK

SAMAK har siden 2006 gjennomført et årlig program for ledere og framtidige ledere i arbeiderbevegelsen.

Fra Arbeiderpartiet deltok følgende:

2020/21: Tone Li Sandvik, Knut Frydenlund og Elisabeth Fanghol

2019/20: Edvin Søvik, Elise Bjørnebekk-Waagen og Marte Grindaker

SAMAKs styre har etablert Nordenskolen Alumni. Alumnistyret ledes av Emilia Töyra, Socialdemokraterna, Marte Grindaker representerer Norge.

Årsmøter SAMAK

I januar 2019 ble det arrangert årsmøte i SAMAK i Helsinki. I januar 2020 ble det i januar avholdt et toppmøte i Danmark med partiledere og ledere fra alle SAMAKs organisasjoner og der klima var hovedsak.

Styret har innledet et arbeid for å vurdere SAMAKs videre utvikling.

Kap. 8 Internasjonalt arbeid

Europeisk samarbeid

Arbeiderpartiet er fullt medlem av De europeiske sosialdemokraters parti (Party of European Socialists PES).

PES avholdt kongress i Madrid i februar 2019 i forkant av EU-parlamentsvalget i mai 2019. Kongressen valgte nederlandske Frans Timmermans til sosialdemokratenes kandidat til vervet som president i EU-kommisjonen («Spitzenkandidat»), samt vedtok et valgmanifest om hovedsakene i EU-valget. Fra Arbeiderpartiet deltok Anniken Huitfeldt, Eivind Vad Petersson og Øyvind Grøslie Wennesland. PES avholdt også ordinær kongress i Lisboa i desember 2018, hvor Anniken Huitfeldt formelt ble valgt som Arbeiderpartiets medlem av PES-styret.

Arbeiderpartiet har deltatt på landsmøter til europeiske søsterpartier i perioden i Sverige, Danmark og Tyskland. Partisekretær Kjersti Stenseng var leder for en delegasjon som deltok på seminar om det danske valget og valgvakten i København i juni 2019.

Stortingsgruppa har i perioden deltatt på en rekke møter og konferanser i regi av PES om ulike tema som klima, immigrasjon, arbeidsliv og sosiale spørsmål. Partiet har også deltatt aktivt i nordisk partisamarbeid om utenriks-, forsvar- og Europa-politikk innenfor rammene av SAMAK, arbeiderbevegelsens nordiske samarbeidskomité.

Internasjonalt utvalg

Internasjonalt utvalg har i perioden bestått av Anniken Huitfeldt, Ane Tosterud Holte, Kim Noguera Gabrielli, Eide Espen Barth, Espen Villanger, Helga Pedersen, Henrik Thune, Jan Gunnar Winther, Kjell Roland, Kathrine Raadim, Dag Mossige, Nina Græger, Oscar Bergheim, Per Fredrik Ilsaas Pharo, Tomas Colin Archer, Zaineb Al-Samarai, Åsmund Aukrust, Marta Hofsøy, Helene Bøsei Olsen, Andreas Kravik, Anette Davidsen, Mads Henrik Almaas, Erik Kursetgjerde, Randi Ness, Ingrid Aune og Trine Lise Sundnes. Ingrid Aune satt i utvalget fram til hennes tragiske bortgang i juli 2019.

Medlemmer av utenriks- og forsvarskomiteen på Stortinget tiltrer utvalget.

Utvalget har deltatt aktivt i arbeidet med nytt partiprogram og bidratt med analysegrunnlag samt utkast til tekst på det internasjonale kapitlet av programutkastet.

Partikontorets internasjonale arbeid

I 2019 var partikontoret vertskap for en rekke besøk til Norge fra europeiske søsterpartier. I 2020 har kontakten i all hovedsak vært digital, som følge av reisebegrensninger på grunn av pandemien. I tillegg til å holde løpende kontakt med våre nordiske søsterpartier, har partiet tett kontakt med søsterpartier på ulike nivåer. Arbeidet koordineres av Øyvind Grøslie Wennesland som har ansvaret for det internasjonale arbeidet på partikontoret.

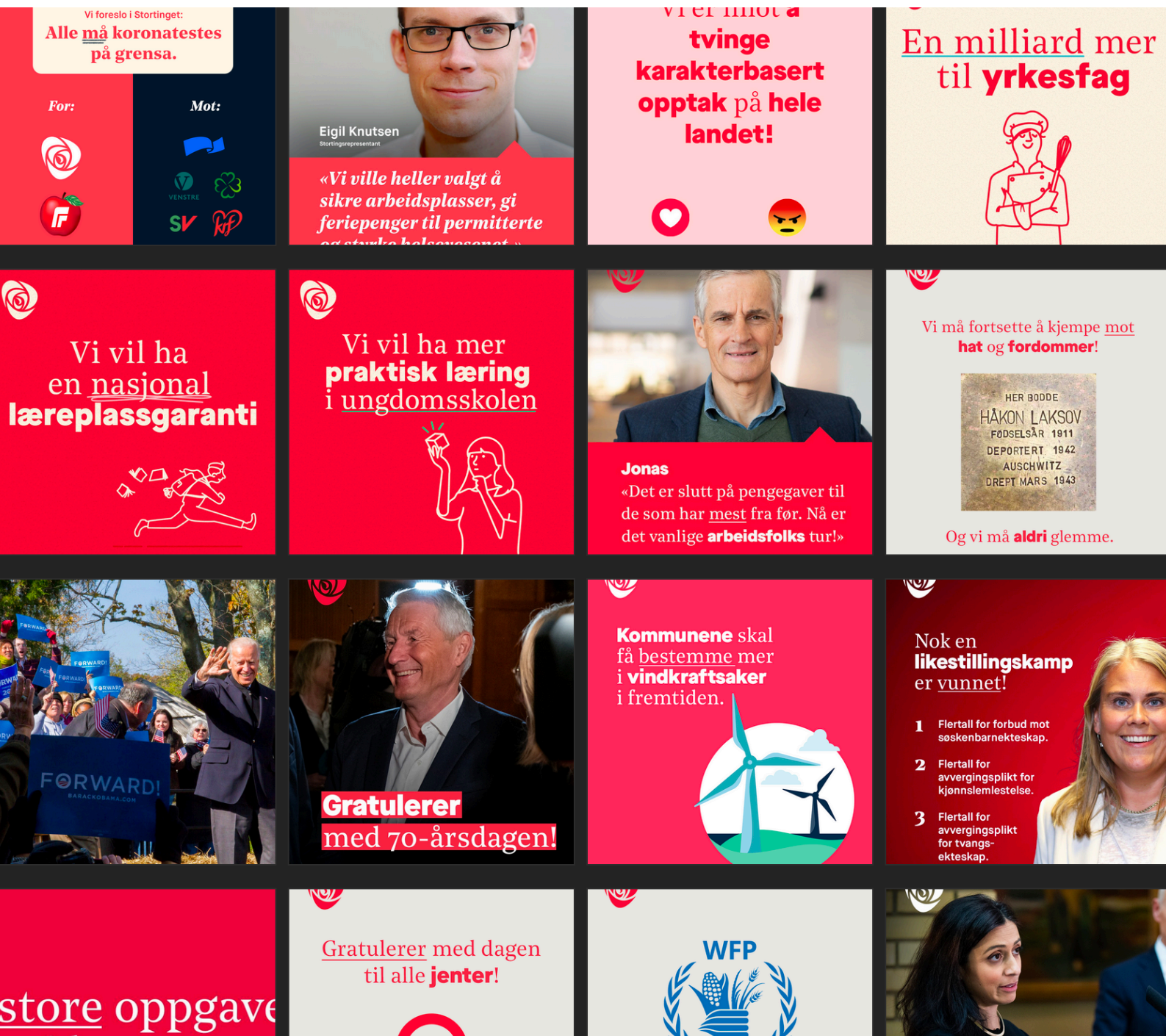
I november 2016 ble forholdet mellom Norge og Kina normalisert etter seks år uten politisk kontakt. Siden den gang er også parti-til-parti-kontakten tatt opp igjen. I november 2019 reiste en delegasjon bestående av Bjørnar Skjæran, Espen Barth Eide, Marianne Marthinsen og Øyvind Grøslie Wennesland til Kina etter invitasjon fra internasjonal avdeling i det kinesiske kommunistpartiet. Formålet med besøk var å opprettholde kontakt med våre kontakter i sentralkomiteen, samt følge utviklingen på en rekke samfunnsområder, særlig knyttet til klima- og miljøspørsmål.

I forbindelse med at Thorbjørn Jagland gikk av som generalsekretær i Europarådet inviterte Arbeiderpartiet og LO i november 2019 til et internasjonalt seminar for å markere den viktige rollen Jagland har hatt i Norge og internasjonalt. Temaene for seminaret var preget av Jaglands kampsaker i Europarådet – menneskerettigheter, rettsstat og demokrati, samt bekjempelse av den framvoksende høyreekstremismen. Foruten Jagland selv, partilederen og LO-lederen, deltok blant andre EU-kommisjonens visepresident Frans Timmermans, Ulf Sverdrup, Anine Kierulf og Ina Libak i programmet.

Globale nettverk og Progressive Alliance

Arbeiderpartiet deltar i Progressive Alliance (PA), et globalt nettverk for sosialdemokratiske og progressive partier. PA har økt sitt medlemskap, sine aktiviteter og sin betydning siden nettverket ble opprettet i 2012. Jonas Gahr Støre og Anniken Huitfeldt er Arbeiderpartiets medlemmer av PAs styre. I november 2019 arrangerte Progressive Alliance kongress i Stockholm der en lang rekke partiledere og regjeringssjefer deltok. Jonas Gahr Støre ledet Arbeiderpartiets delegasjon.

Kap. 9 Kommunikasjonsarbeidet

Hovedmålet med kommunikasjonsarbeidet er å formidle og ha dialog med velgerne om vår politikk. Kommunikasjonsarbeidet har vært innrettet mot å formidle våre saker som er nært folk i deres hverdag på en måte som får frem våre verdier og våre ambisjoner for Norge, og tydeliggjøre vårt alternativ i opposisjon til høyre regjeringen.

I perioden har det særlig vært prioritert å øke kapasiteten til å bistå lokalt folkevalgte og kandidater med kommunikasjonsrådgivning og synlighet, med egne kontakt- og

ressurspersoner som har vært dedikert til dette arbeidet i det daglige, og ikke bare i valgkamp. Dette har bidratt til å løfte satsingen på lokalt og regionalt mediearbeid fram mot stortingsvalget.

Nett og sosiale medier

Arbeiderpartiet har over tid bygget opp vår profil på nett og i sosiale medier. Arbeid med digitale kanaler skal være en integrert del av organisasjonens løpende kommunikasjonsarbeid. Partiet har i perioden revidert den digitale strategien som tydeliggjør mål og prioriteringer for arbeidet i ulike kanaler.

Den sentrale og de lokale hjemmesidene benytter seg av samme tekniske plattform og publiseringsløsning. Vi arbeider kontinuerlig med optimalisering av disse sidene, og en stor del av arbeidet knyttet til nettsidene handler om løpende vedlikeholdsarbeid og oppgraderinger. I tillegg har det vært arbeidet med utvikling av ny funksjonalitet, design og innhold på hjemmesidene fram mot stortingsvalget.

Vår tilstedeværelse i sosiale medier handler om hvordan vi er synlige og har dialog med velgere. Partileders og den øvrige ledelsens tilstedeværelse på nett er naturligvis svært viktig for oss. Med alle våre politikere lokalt og nasjonalt, kommune- og fylkespartiene sine sider samt Arbeiderpartiet sentralt sine kanaler, er det i sum svært mange profiler og digitale stemmer som kan snakke partiets sak.

Det er også mange av våre medlemmer som på ulike måter ønsker å bidra i sosiale medier, og i tiden framover vil vi arbeide for å hente ut mer av potensialet i at flere av våre medlemmer og sympatisører deltar mer aktivt i debattene digitalt.

Foruten det daglige arbeidet i sosiale medier, har det vært gjennomført flere kampanjer som har understøttet partiets overordnede strategi og arbeid knyttet til valgkamp og utvalgs- og programarbeid:

- **Kommunevalget 2019:** Digitale flater var hovedkanal for den betalte kommunikasjonen og det ble produsert og publisert et stort volum av innhold til valgkampanjen. Til landsmøtet i 2019 ble det arbeidet med flere filmer som også ble videreutviklet og gjenbrukt i senere faser av valgkampen. Blant annet ble det laget filmer og annet materiell med ordfører kandidater i prioriterte kommuner, kampanjefilm om hovedbudskapet «Sterkere fellesskap», caseportretter og budskapsfilmer på hovedsakene, samt filmen og det egenproduserte brettspillet «Privilegium» i samarbeid med Try.
- **Personifiserte filmer:** Partiet har i perioden inngått samarbeid med Storm121 om utsendelse av personifiserte filmer via epost og SMS til medlemmer. Som del av vårkampanjen i 2019 mottok alle medlemmer en videohilsen fra partileder som var personifisert med mottakerens fornavn og bostedskommune, og i siste del av valgkampen mottok alle listekandidater en slik videohilsen. Filmene ble distribuert med en personlig landingsside til den enkelte mottaker med mulighet for å dele filmen videre i sosiale medier, og har på den måten oppnådd god spredning. I 2020 ble det utviklet en personlig film med partileder og partisekretær som ønsker velkommen og informerer om medlemstilbudet, som del av det automatiske velkomstløpet til nye medlemmer.
- **Programarbeid 2021 - Dittforslag.no:** For å nå flest mulig og få flest mulig til å engasjere seg i vårt programarbeid, også utenfor partiorganisasjonen, videreutviklet vi den digitale innspillsiden dittforslag.no som første gang ble benyttet til programarbeidet før

stortingsvalget i 2017. Nettsiden var åpen for innspill fra mars og fram til desember 2020. I tillegg til å legge inn forslag på siden kunne man stemme på ulike forslag. Det var et rekordstort engasjement knyttet til denne digitale siden for programarbeidet: Totalt kom det inn nærmere 6.400 forslag via innspillsiden (om lag 4.000 flere forslag sammenlignet med sist stortingsvalg) og over 176.000 stemmer ble gitt på forslagene.

- **Dynamisk annonsering online:** Som del av partiets programmatisk annonsering i forbindelse med kommunevalget i 2019 fikk de fylkespartier som ønsket mulighet til å delta i en felles annonserigg, med mulighet for tilpasning av budskap, motiv og landingssider i annonsene tilpasset målgruppene i sin geografi. Det var to sett av hovedmaler i denne riggen: En budskapsannonse (med illustrasjonsbilde fra partiets bildebank) og en ordførerannonse (med bilde av ordførerkandidat). Den enkelte annonse kunne løpende justeres underveis og ble automatisk produsert i ulike formater. Dette bidro til et effektivt og målrettet oppsett for denne type annonsering. I samarbeid med mediebyrå har det vært arbeidet videre med forbedringer av dette oppsettet fram mot stortingsvalget.
- **Epost og nyhetsbrev:** Systematisk arbeid med epost-strategi på partiets hovedsaker, herunder en satsing på å øke antallet abonnenter av nyhetsbrev, har vært vektlagt i perioden.

Innholdsproduksjon og visuell profil

Det digitale innholdsarbeidet har i perioden blitt styrket med en økt egenproduksjon av film, foto og grafiske elementer. Løpende innhold til egne kanaler produseres i all hovedsak med interne ressurser.

Fra partikontoret sentralt har det vært prioritert å produsere innhold hovedsakelig til Arbeiderpartiets og partileders kanaler, men det har også blitt laget innhold for og med øvrige medlemmer i partiledelsen og andre av våre kandidater og folkevalgte – både stortingsrepresentanter og ordførere.

Vi har jobbet videre med utrulling av partiets profilportal og plattformer for å lage materiell og videoer, som partilag kan benytte seg av for produksjon av innhold av høy kvalitet på en mer effektiv måte. Dette er ressursbesparende og bidrar til at innhold fra partiet har et gjenkjennelig visuelt uttrykk.

Intern- og medlemskommunikasjon

God og rask kommunikasjon til organisasjonen er avgjørende for en god kommunikasjon eksternt. Det har vært jobbet videre med å forbedre våre kanaler og rutiner for intern kommunikasjonsflyt, herunder utsendelser av nyhetsbrev, digitalt medlemsmagasin, gjennom ulike nettverk/grupper og med etablering av interne soner på MittArbeiderparti. Det er fortsatt potensiale i å øke kjennskapen til og bruken av MittArbeiderparti blant partiets medlemmer og tillitsvalgte, og det arbeides kontinuerlig med tilpasninger av innhold og funksjonalitet på disse sidene.

Som følge av at store deler av møtevirksomheten under koronapandemien siden mars 2020 har foregått på digitale flater, har det digitale møte- og skoleringstilbudet både til medlemmer og tillitsvalgte blitt utvidet og forbedret. Det digitale skoleringstilbudet som er tilgjengelig for medlemmer via MittArbeiderparti har også vært fornyet og utvidet som del av organisasjonsprosjektet «den fine starten», og det har vært gjennomført flere webinarer på Teams rettet mot ulike interne målgrupper.

Kap. 10 Valgkampen 2019

Valgresultatet i 2019 ble ikke som vi hadde håpet når det kom til oppslutning. Allikevel ble resultatet at vi vant flere store kommuner, de fleste fylkene, og i sum bor flere innbyggere i kommuner styrt av Arbeiderpartiet etter valget enn før.

Ved kommunevalget i 2019 fikk Arbeiderpartiet 664 695 stemmer og 24,8 prosents oppslutning. I fylkestingsvalget fikk vi 605 016 stemmer og 24,2 prosent oppslutning. Vi ble største parti i begge valgene. Arbeiderpartiet fikk 148 ordførere, og beholdt styringen i alle landets tre største byer, i tillegg til at vi vant ordføreren i Stavanger og mange andre byer.

Valgkampanjen

Den sentrale valgkampen bygget på erfaringene fra kommunevalget i 2015 og stortingsvalget i 2017.

En viktig konklusjon i evalueringen etter 2017-kampanjen var at vi i større grad burde legge opp til at folk hadde de samme oppgavene i valgkamp som i periodene imellom, og at det var viktig å vektlegge ledelse og personaloppfølging også i valgkampperioden. Assisterende partisekretær fungerte derfor som valgkampsjef, og de som innehar lederroller i gruppesekretariatet og på partikontoret utgjorde valgkampledelsen.

I kampanjen gjorde vi oss noen gode erfaringer som vi vil bygge videre på i senere kampanjer:

- Mer av arbeidet med utvikling av annonser, kommersiell kampanje og digitalt innhold ble gjort in-house. Dette gir oss en stor fleksibilitet.
- Sentrale kommuner i hvert fylke var trukket med i et modellkommuneprosjekt i forkant av den intensive valgkampen. Prosjektet bygget på gode erfaringer fra «pilotkommuneprosjektet» før valget i 2015. Det er positivt å bygge økt kompetanse på kampanje i kommunepartiene, men det er behov for å trekke flere personer inn i arbeidet for at kompetanseøkningen skal være varig.
- Vi startet den intensive valgkampen allerede siste uken i juli. Dette ga oss stor oppmerksomhet og mye media. Samtidig ble det en svært lang periode med intensiv valgkamp, som er svært krevende både for organisasjonen og våre frontfigurer.
- Kampanjeteamet fra 2017 ble videreført og utvidet. Dette er det gode erfaringer med.
- Mot slutten av kampanjen jobbet flere ansatte i mediesentralen ut mot fylkene og lokale kandidater. Økt vekt på det regionale arbeidet fungerer godt og bør videreføres.

Valgkampens hovedsaker

Valgkampens budskap og våre hovedsaker i kampanjen bygget på landsmøtets uttalelse om kommune- og fylkestingsvalget:

Sterkere fellesskap – bedre lokalsamfunn Kommune- og fylkestingsvalget 2019

Den 9. september går Arbeiderpartiet til valg på sterkere fellesskap. Lokalvalg handler om de nære fellesskapene vi alle er en del av. Hvordan vi vil ha det der vi bor. I lokalsamfunn over hele landet står tusenvis av engasjerte kvinner og menn på lister for Arbeiderpartiet fordi de tror på fellesskapet. Mennesker som ønsker å løse utfordringene folk opplever i sine liv.

Norge er et samfunn der vi har tillit til hverandre og hjelper hverandre. Der fellesskapet stiller opp for den enkelte, og den enkelte gir noe tilbake til fellesskapet. Dette samholdet gjør oss frie, gjør at vi tør å satse, ta sjanser. Sterke fellesskap er et mål – fordi det gir trygge mennesker. Men fellesskapet er også et virkemiddel, fordi vi vet at vi trenger fellesskapsløsningene for å gi alle like muligheter til å skape gode liv. Norge er på vårt beste når vi løser de viktigste oppgavene sammen. I dag er fellesskapet under press.

Økte forskjeller er urettferdig. Urettferdig for den enkelte som ikke har råd eller mulighet til å delta i samfunnet. Urettferdig fordi familiebakgrunn blir viktigere enn talent når drømmer skal

realiseres. Urettferdig fordi økonomien din avgjør om du får god eller dårlig helse. Land med store forskjeller har mer fysisk og psykisk sykdom. Økonomien vokser saktere. Tilliten mellom mennesker svekkes. Dit vil ikke vi.

I dag har vi en høyreregjering som bidrar til å øke forskjellene. De gir skattelett til dem som har mest fra før, og sender regningen videre til vanlige folk gjennom usosiale kutt i vår felles velferd. Mens de rikeste får mer, stiger prisene på tjenestene vanlige folk er avhengige av. Lønnen til de lavest lønte står stille, mens de rike både tjener mer og øker sin formue.

Arbeiderpartiet går til valg for å styrke fellesskapet. Vi vil ha et mer rettferdig skattesystem, et seriøst arbeidsliv med lønn du kan leve av og en fortsatt utbygging av vår felles velferd. Vår politikk gir et mer rettferdig samfunn. Et tryggere Norge.

- **Sikre hele, faste stillinger**

For mange i Norge jobber deltid og får ikke faste jobber. For Arbeiderpartiet er flere hele, faste stillinger viktig. I Arbeiderpartistyrte kommuner skal ansatte tilbys hele og faste stillinger. Det er bra for den ansatte, som får forutsigbarhet og stabilitet i sitt arbeidsliv. Det er bra for de som skal motta tjenestene, som får trygge og gode fagfolk i helse og omsorgssektoren.

- **Gå i bresjen for et seriøst og anstendig arbeidsliv**

Alle skal være trygg på jobb, og kommunen skal være en arbeidsgiver og innkjøper som bidrar til det. Arbeiderpartistyrte kommuner og fylker skal gå i bresjen for et seriøst og anstendig arbeidsliv gjennom å stille klare og tydelige krav om heltid og læreplasser til alle som leverer tjenester til kommunen.

- **Si nei til kommersialisering av omsorgen**

Vi vil ha en omsorg som er best mulig, ikke billigst mulig. Det får vi best til i fellesskap, gjennom å satse på en sterk offentlig omsorg og tjenester som gjør eldre til sjef i eget liv.

Arbeiderpartiets forslag til en bedre eldreomsorg og en mer aktiv alderdom inkluderer tiltak for aktivitet for eldre, bedre mat i sykehjemmene, satsning på trygghetsteknologi og flere og trygge ansatte. Vi vil bekjempe ensomhet blant eldre. Dette får vi til fordi vi prioriterer de store pengene på de viktigste oppgavene. Vi satser på å styrke den gode, offentlige omsorgen.

- **Sikre en god skole for alle barn**

Alle barn skal gis like muligheter til å lære godt. Sosiale forskjeller, kjønn og ulikhet i foreldrenes utdanningsnivå avgjør i for stor grad hvordan elevene gjør det i skolen. Det viktigste målet i skolen er at alle barn får med seg den kunnskapen de trenger til å lykkes videre i livet. Skal alle barn være klar for å lære må vi sørge for at de også føler seg trygge og trives på skolen. Arbeiderpartiet vil nasjonalt ta til orde for tre store satsinger som skal bidra til å utjevne forskjeller. Her viser mange av våre ordførere allerede vei og med en arbeiderpartiledet regjering vil vi innføre dette i alle kommuner.

Arbeiderpartiet har tre satsinger:

Lese, skrive og regning. Arbeiderpartiet vil sikre alle elever tidlig hjelp og gi intensivundervisning til de som sliter gjennom en lese, skrive- og regnearanti. Vi vil i regjering styrke kommuneøkonomien slik at kommunene kan ansette flere lærere, og redusere tidstøver slik at lærerne får bedre tid til å være lærer.

Mette barn lærer mer. Arbeiderpartiet vil innføre et enkelt måltid om dagen i grunnskolen, for bedre folkehelse og økt læring. Et skolemåltid må være et nasjonalt løft, der staten bidrar økonomisk, men mange av våre kommuner vil allerede etter valget i 2019 gå foran lokalt.

Trygge barn lærer mer. Alle barn skal få et variert, trygt og godt tilbud gjennom hele dagen på skolen. Arbeiderpartiet vil ha en nasjonal satsing på SFO/AKS der vi begynner med å gjøre ordningen gratis for 1. klassingene etter skoletid. Vi vil gi SFO/AKS et løft ved å stille krav til kvalitet og sørge for at flere barn kan delta i lek, aktiviteter og læring.

- **Bygge klimavennlige lokalsamfunn**

Klimaendringene er her, og merkes i norske byer og lokalsamfunn. Skal Norge nå klimamålene, er byer og tettsteder en viktig del av løsningen, og vi har dårlig tid. For Arbeiderpartiet går jobbskaping og klimapolitikk hånd i hånd. Vi vil satse på ny teknologi og fornybare løsninger for å skape trygge, grønne arbeidsplasser i hele landet. Fellesskap og trygghet må være bærebjelkene for en rettferdig overgang til et klimavennlig samfunn.

Klimakrisen må løses i fellesskap og Arbeiderpartiet vil gjøre det lettere for folk å gjøre klimavennlige valg i hverdagen. Arbeiderpartistyrte kommuner skal kutte utslipp og ta vare på fellesskapets natur- og friområder. Vi vil bruke kommunenes innkjøpsmakt for å nå miljø- og klimamål. Arbeiderpartistyrte kommuner og fylkeskommuner skal sikre null- og lavutslippsteknologi i kollektivtransporten, være en pådriver for miljøvennlige kommunale bilparker og lavutslippskjøretøy. Vi vil ha gode gjenvinnings-, gjenbruks- og kildesorteringsordninger. Arbeiderpartistyrte kommuner skal ha lett forståelige klimamål og hvert år rapportere til innbyggerne på utslippskutt.

- **Sikre flere nye arbeidsplasser og verdiskaping over hele landet.**

Norge er rik på naturressurser. Det gir store muligheter. Mulighetene fins i krafta vår. Mulighetene fins i skogen. Mulighetene fins langs kysten og langt til havs, både på overflata og langt til bunns.

Økt bearbeiding av ressursene fra jord, skog og hav vil gi grunnlag for nye arbeidsplasser og ny industri der ressursene er: rundt omkring i hele landet. Gjennom en aktiv næringspolitikk vil Arbeiderpartiet legge til rette for arbeidsplasser og vekst over hele landet. Ressursene skal sikres og utnyttes i fellesskapets eie. Slik kan ressursene være en del av løsningen på globale utslipps- og ressursutfordringer. Arbeiderpartiet vil legge til rette for å utvikle strategisk norsk eierskap i framtidsretta norsk industri.

Vannkrafta skal komme industrien til gode. Det er stort behov for mer risikokapital til ny industri og nye industrietableringer.

For å lykkes er nærhet og kjennskap til regionale fortrinn og lokalt næringsliv viktig. Derfor vil Arbeiderpartiet ha regional styring med virkemidler for forskning og innovasjon og legge til rette for næringsutvikling lokalt.

Våre kommuner har løsningene for å skape arbeidsplasser lokalt. Det skal vi sette søkelys på i valgkampen.

Kap. 11 **Stortingsgruppa**

Stortingsgruppas styre pr. 31.12.2020

Arbeidsutvalg

Leder: Jonas Gahr Støre

Nestleder: Hadia Tajik (i fødselspermisjon fra 18.12.2020. Rigmor Aasrud fungerer i permisjonstiden)

Medlem: Fredric Holen Bjørndal

Medlem: Kari Henriksen

Øvrige medlemmer av styret

Espen Barth Eide, Anette Trettebergstuen, Ingvild Kjerkol, Rigmor Aasrud, Lene Vågslid, Stein Erik Lauvås, Dag Terje Andersen, Terje Lien Aasland, Sverre Myrli, Torstein Tvedt Solberg, Eigil Knutsen (i Hadia Tajiks fødselspermisjon) og Anniken Huitfeldt.

Pr. 31.12.2020 hadde Arbeiderpartiet følgende medlemmer av Stortingets presidentskap:

Eva Kristin Hansen, første visepresident.

Magne Rommetveit, tredje visepresident.

Innpisker: Kari Henriksen

Sekretariatet

Ledelse:

Sekretariatsleder Snorre Wikstrøm, nestleder Astrid Huitfeldt, kommunikasjonssjef Jarle Roheim Håkonsen og personal- og administrasjonssjef Gro Axelsen.

Politiske rådgivere:

Karl Kristian Bekeng, Lars Raaum, Tone Merete Hansen, Jo Heinum, Thomas Boe Hornburg, Siri Storstein Hytten, Elin H. Kobro, Anders Kvernmo Langset, Eva Amble Larsen, Jonas Løvdal, Anne Odden, Eivind Vad Petersson, Synnøve Skaar, Jonas Spildrejordet, Ragnhild Syrstad, Bernt Sønvisen, Solveig Torsvik, Ingunn Yssen, Ellen Rønning-Arnesen, Tale Jordbakke, Jorid Nordmelan, Øystein Mathisen, Knut Frydenlund, Trine Bilet, Line Endressen Nordmann, Linn Knutsen, Martin Østtveit-Moe, Oda Malmin, Marianne Seip, Andreas Bjelland Eriksen, Mina Haugli, Sigrid Melhus Hagerup, Lillian Elise Esborg Bergane og Maria Varteressian.

Permisjon: Halvard Ingebrigtsen, Marte Haabeth Grindaker, Ståle Grøtte, Edina Ringdal, Stig Ove Ølmheim og Jon Reidar Øyan.

Administrasjonsrådgivere:

Trude Steen, Kirstin Bjørsvik, Line Engebretsen, Wenke Jaklin, Jørn Nygren, Gørild Sæland, Erna Marie Vestre og Anne Campbell Weimoth.

Lærling: Victoria Lia Olsen.

Vikarer og traineer i perioden:

Jakob Vorren, Rasiah Bhanuja, Silje Bakken, Fatema Al-Musawi, Jan Halvor Vaag Endrerud, Fredrik Sørllie, Imad Hoda, Håkon Einarsve, Ingvild Lockert, Maria D. Imrik, Mansoor Hussain, Sandra Edith Tenud, Kristoffer Thoner, Thilde Børsum og Marthe Norberg-Schultz.

Sluttet i perioden:

Marina Rove Nilsen, Silje Grytten, Gry Haugsbakken, Stian Simensen og Tove Thorstensen.

Økonomi og finans

Finansfraksjonens viktigste arbeid i perioden 2019 – 2020 har vært utarbeidelsen av to alternative budsjetter, en alternativ ulikhetsmelding, forhandlinger om økonomiske krisepakker for håndtering av pandemien og ansettelse av ny oljefondssjef Nicolai Tangen.

Hovedbudskapet knyttet til Alternativt budsjett for 2020 var å skape et mer rettferdig og klimavennlig Norge, hvor flere får muligheten til å komme i jobb. Alternativt budsjett for 2021 er et budsjett for arbeid og sosial rettferdighet. Budsjettet inneholder tiltak for å få de om lag 200 000 helt eller delvis ledige tilbake i arbeid og redusere de økonomiske forskjellene mellom folk. Begge budsjettene bygger opp under et sterkere fellesskap som tar større ansvar for verdiskaping og arbeidsplasser, for vår felles velferdsstat og for å redusere forskjellene. Budsjettene har også tiltak for en mer rettferdig klimapolitikk.

Våren 2019 utarbeidet Arbeiderpartiet en alternativ ulikhetsmelding, i forbindelse med behandling av St. Meld. 13 (2018- 2019). Forskjellene øker, og Høyre regjeringen setter fart på utviklingen ved å gi store skatteuttak til de rike. Den alternative meldingen ble utviklet i

samarbeid med alle fraksjoner for å synliggjøre politikk for å redusere forskjeller i arbeid, helse, utdanning, boligmarkedet og fritidsaktiviteter for unge.

Gjennom pandemikrisen har Arbeiderpartiet bidratt til bedre ordninger for permitterte og arbeidsledige som er rammet av smitteverntiltakene. Vi har sørget for at bransjer og bedrifter som er rammet, skulle få økt støtte og kompensasjon fra fellesskapet. Forhandlingene om koronakrisepakken har foregått i finanskomiteen, i tett samarbeid med arbeid og sosial- og næringsfraksjonen. Forhandlinger om midlertidige endringer i petroleumsbeskatningen ble ledet av finansfraksjonen, og fullført av parlamentarisk leder. Arbeiderpartiet fikk gjennomslag for krav som øker sannsynligheten for bruk av norske arbeidere og skjerpede miljøkrav for å styrke bærekraften i næringen. Pakken har sørget for økt aktivitet i petroleumssektoren og nye ordrer for leverandørindustrien.

Sommeren og høsten 2020 behandlet Stortinget Norges Banks representantskaps brev om ansettelse av ny sjef for Statens Pensjonsfond Utland. Brevet pekte bl.a. på at Nicolai Tangen aldri ble oppført på en offentlig, publisert søkerliste og at han skulle fortsette å ha eierandeler i hedgefondet Ako Capital etter tiltredelse som oljefondsjeff. Ansettelsen var også kontroversiell fordi Tangen hadde plassert formuen i selskaper og fond registrert i skatteparadis, deriblant Caymanøyene. Finanspolitisk talsperson Hadia Tajik var saksordfører og tok initiativ til høring i Stortinget om saken, som resulterte i krav om at leder for Oljefondet ikke kan ha et eierskap eller interesser som skaper interessekonflikter som er egnet til å svekke tilliten og omdømme til Norges Bank eller oljefondets arbeid med skatt og åpenhet. Dette førte til at Tangen avvirket sitt eierskap i Ako Capital.

Helse og omsorg

Helse- og omsorgsfraksjonen har gjennom hele 2020 hatt et høyt trykk med mange profilerte mediasaker og store gjennomslag i Stortinget. Pandemiåret 2020 var et spesielt år for fraksjonen, hvor vi har fulgt regjeringens krisehåndtering tett, både på stortinget og i media. I 2020 fikk vi også våre største gjennomslag gjennom hele denne stortingsperioden: historiske endringer i bioteknologiloven.

Gjennom koronakrisen har vi vært synlige i debattene hvor noen av våre hovedbudskap har vært at vi må gjøre mer for å forhindre at koronapandemien skaper nye helsekriser på grunn av arbeidsledighet, isolasjon og ensomhet – og at helsetjenesten ordinære aktivitet ikke må forringes. Det har vært viktig for oss å påpeke at vi i fremtiden må bygge en bedre helseberedskap enn den vi hadde da pandemien traff, med tilstrekkelig smittevernuttstyr, bedre nasjonal legemiddelberedskap, mer robust intensivkapasitet – og en sterkere psykososial beredskap for sårbare grupper. Vi har også mot slutten av 2020 frontet sterkere virkemidler mot importsmitte, herunder obligatorisk test ved innreise.

Våren 2020 fikk vi – gjennom et forlik med Frp og Sv – flertall for en rekke endringer i Bioteknologiloven, herunder å tillate eggdonasjon og lagring av egne egg for fremtidig bruk, at enslige kvinner kan få assistert befruktning i Norge, at alle gravide kvinner får tilbud om tidlig ultralyd og tilleggsundersøkelse, at NIPT (Non-invasiv prenatal test) blir tillatt for alle og at det tilbys til alle kvinner som har krav på fosterdiagnostikk/funn på tidlig ultralyd med tilleggsundersøkelser. Vi fikk også flertall for at mitokondriedonasjon skal tillates i Norge når det er trygt og forsvarlig. Saken fikk omfattende oppmerksomhet og ble bredt debattert.

Høsten 2020 behandlet vi stortingsmeldingen om lindrende behandling og omsorg (palliasjon), hvor vi fikk gjennomslag for en egen forpliktende handlingsplan for lindrende behandling og

omsorg med krav om at den blant annet skal inneholde tiltak som skal hindre at pasienter må dø alene, uverdigg pasienttransport og overbehandling av døende pasienter – i tillegg til at kommuner og spesialisthelsetjenesters samarbeid om disse pasientene skal styrkes betraktelig. Vi fikk også gjennomslag for å etablere palliativ medisin som en påbyggingsspesialitet.

Andre store saker vi har behandlet er Nasjonal helse - og sykehuseplan 2020–2023, hvor vi også fikk flere gjennomslag. Her kan nevnes at vi fikk gjennom at regjeringen må utrede hvilken produksjonskapasitet som eksisterer i Norge, og hvilke essensielle legemidler og medisinsk utstyr som kan og bør produseres nasjonalt for å sikre forsyning og beredskap. Akuttmedisinske saker som fraksjonen har jobbet mye med er blant annet saken om luftambulanser i slutten av 2019, hvor kaoset i overtakelse i regi av Babcock skapte så stor risikoprofil for akuttberedskapen at vi tok til orde for at staten tar tilbake ansvaret for ambulansedyne – en sak fraksjonen holdt høy profil på.

Andre store saker som fraksjonen har behandlet er opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse, som inneholdt så store svakheter at vi endte opp med å avvise den og fremmet forslag om at regjeringen må legge frem en ny og forpliktende handlingsplan for barn og unges psykiske helse. Innen eldreomsorg har fraksjonen fremmet flere representantforslag for å bedre tjenestetilbudet. Her kan nevnes forslag om en opptrappingsplan for bemanning i eldreomsorgen og tiltak for å forebygge demenssykdom, om digitaliseringsløft for å hindre utenforskap – inkludert forslag for å øke den digitale kompetansen hos eldre og forslag om å utrede og innføre kvalitetskrav for eldreomsorg i norske kommuner.

I behandlingen av statsbudsjettet 2021 har helsefraksjonen avholdt møter med en rekke interesseorganisasjoner og pasientgrupper. Våre prioriteringer for budsjettet har vært folkehelseiltak for barn og unge, likeverdige tjenester i hele landet uavhengig av adresse og lommebok, satsing på lavterskel psykisk helse, satsing på tannhelse, en vesentlig sterkere sykehusøkonomi, tiltak for å redde fastlegeordningen, bedre bemanning i eldreomsorgen og flere sykehjemsplasser – samt en utbygging av tilbudet for mennesker med demens. En viktig sak som fraksjonen holdt stort fokus på ved fremleggelse og behandling av statsbudsjettet for 2021 var regjeringens initiale forslag til økte egenandeler. Fraksjonen var svært aktiv i debatten om at regjeringen ville gjøre det «dyrere å være syk og billigere å være rik midt i en pandemi», en sak som skapte stort engasjement.

Fraksjonen har holdt tett kontakt med eksterne aktører for å få viktige innspill til vår helsepolitikk. Vi har arrangert to store seminarer med bred deltakelse fra fagbevegelsen, fagfolk og fylkespartier. Både seminaret om ny helse- og sykehusplan på høsten 2019, og om rusreform på vinteren 2020 ga oss verdifulle innspill. Helse- og omsorgsfraksjonen har avholdt jevnlig møter i fagligpolitisk helseutvalg, med deltakere fra blant annet Lo/Fagforbundet, Fellesforbundet, Fellesorganisasjonen og NMF. Fraksjonen har fra 2020 også jobbet tett med ressursgruppe for politikk for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Fraksjonen fremmer aktivt politiske saker gjennom sosiale medier, og har gjennom 2019/2020 økt aktivitet på sin facebookside «Arbeiderpartiet Helse».

Arbeid og sosial

2020 har naturlig nok vært sterkt preget av korona-krisen og de ulike krisetiltakene som har blitt behandlet i Stortinget gjennom året. Fraksjonen har jobbet mye med forslag til forbedringer av regjeringens forslag til krisetiltak, som gjennomgående har hatt svak sosial profil og ikke gjenspeilet alvoret i situasjonen. Viktige gjennomslag på dette området har vært forlenget permitteringsperiode, midlertidig økning i dagpengesatsene, kompensasjonsordning for selvstendig næringsdrivende, økt støtte til lærlinger og studenter, samt flere omsorgsdager til foreldre som må være hjemme med barn.

Fraksjonen har også i løpet av perioden fremmet en rekke forslag for å styrke det seriøse og organiserte arbeidslivet, bekjempe arbeidslivskriminalitet og sikre faste ansettelser fremfor innleie og midlertidighet. Blant annet var det en viktig seier for oss da vi endelig fikk gjennomslag for at det skal føres tilsyn med innleieregelverket. Vi har fremmet flere forslag for å motvirke økende forskjeller gjennom tiltak for et mer inkluderende arbeidsliv. Vi har også stemt mot og fremmet egne forslag for å demme opp for regjeringens stadige kutt i stønadsordninger, herunder arbeidsavklaringspenger og stønader til foreldre med alvorlig syke barn.

En annen viktig sak for fraksjonen har vært forslaget om å sikre rett til feriepenger for personer som går på dagpenger. Over 250 000 nordmenn må klare seg helt uten feriepenger neste sommer etter at regjeringen kuttet ferietillegget.

På pensjonsområdet har vi blant annet fremmet forslag om pensjon fra første krone, regulering av gjennomsnitt av lønns- og prisvekst, økte minstepensjoner og skjermingsfradrag for uføre. Vi har også fremmet forslag som gjør at ansatte i offentlig sektor kan komme noe bedre ut når de jobbet lenger enn levealdersjustering.

Utdanning og forskning

Utdannings- og forskningsfraksjonen har jobbet for flest mulige gjennomslag for partiets program, for høy tillit på kunnskapsfeltet og for å skape engasjement om skole, utdanning og kompetanse. Vi har fornyet og forsterket vår politikk for å være det tydeligste opposisjonspartiet i kunnskapspolitikken, og snakket mye med elever, foreldre, lærere og andre ansatte, fagbevegelsen og organisasjoner for å utvikle en politikk for at elevene lærer mer og trives bedre. Særlig jobber vi for at skole og utdanning skal bidra til valgseier i 2021.

Vårt viktigste budskap er: «Ap vil ha en med aktiv, praktisk og fremtidsretta skole der elever lærer bedre, og der de skal få kvalifiserte lærere – uansett hvor i landet de bor.»

For Ap betyr det 1) at vil ha en skole som ser hele eleven – fordi det er slik barna våre lærer best. Det er ingen motsetning mellom læring og trivsel, 2) at utdanningssystemet vårt skal forberede barna – neste generasjon – på framtidens arbeidsliv, 3) at det er en viktig politisk oppgave å utjevne sosiale forskjeller, bidra til et mer rettferdig Norge og gi alle barn mulighet til gode liv, og 4) at det trengs tid til elevene, ressurser til læring og tillit til fagfolka.

Synlighet: Fraksjonen har prioritert mediearbeid høyt, og vært aktive i tradisjonelle og i sosiale medier for å sette agenda, utfordre posisjonen og svare ut angrep. Vi stiller i alle utdanningsdebatter vi kan, og skriver innlegg og kronikker på kjernesakene. Fraksjonen drifter «Aps utdanningsfraksjon» på Facebook, og har «Aps skolenettverk» og «Aps nettverk for høyere utdanning og forskning» for partimedlemmer. Twitter-kontoen @Ap_utdanning er mye brukt. Disse kanalene oppdateres jevnlig, og vi anbefaler å følge oss her!

Korona-året: Korona-pandemien har forsterket behovet for sosialdemokratisk politikk der vi løser de store utfordringene i fellesskap, og sørger for at krisa ikke skaper større forskjeller. Vi har jobbet mye med partiets budsjetter, korona-krisepakker og lovendringer.

Vårt korona-budskap handler om at det meldes om «korona-utmattelse» fra skoler og barnehager over hele landet: Ansatte melder om høyt arbeidspress, økende sykefravær, mangel på vikarbudsjetter og usikkerhet rundt smittevern. Dugnaden fra våren 2020 er avlyst, og det enorme skippertaket fra i fjor vår, har blitt erstattet av et langvarig arbeidspress. Det er behov for å gi allerede slitne ansatte bedre svar på hverdagen i skolene og barnehagene. Den eneste

medisinen mot korona-utmattelsen i skolene og barnehagene er bedre smittevern, forutsigbarhet, mer penger og flere folk.

Lærlinger må få fullført læretiden sin, studenter må få krisestøtte og bli tatt vare på, og permitterte og andre ledige må få bedre muligheter til å fullføre en utdanning eller få kompetansepåfyll for arbeidslivet. Opposisjonen har fått gjennomslag for to krisepakker for studentene, som bidrar til at studenter ikke må slutte på studiet på grunn av økonomi.

I tillegg til politikktvikling har fraksjonen deltatt i debatter, på seminarer og hatt mange kurs og partimøter. Vi tar gjerne imot invitasjoner fra partilag – digitalt eller, på sikt, fysisk!

Fraksjonen har også jobbet med hovedsakene:

Barnehage: Med Ap ville barna fått bedre og billigere barnehager, med flere barnehagelærere og fagarbeidere, fordi gode barnehager er noe av det aller viktigste vi som fellesskap kan gjøre for å gi alle barn en god start i livet. Vi har utviklet vår politikk i nytt partiprogram og våre alternative budsjetter, blant annet basert på rapporter og nye tall som kaster nytt lys på salg av eiendom og andre måter private barnehager henter ut gevinst, og vi følger opp Velferdstjenesteutvalget som nylig er framlagt. Det har fremdeles ikke kommet ny barnehagelov fra regjeringen, og denne etterlyser vi for tredje gang denne perioden.

Grunnskole: Det viktigste for barns læring er kvalifiserte lærere med tid og tillit. Vi har fremmet mange forslag for å sikre nok kvalifiserte lærere over hele landet, og utviklet vår store satsing på tidlig innsats og å rekruttere, utdanne og beholde flere lærere i skole og barnehage. Stadig flere elever går på privatskoler, og vi har konfrontert regjeringen med at de i flere saker overprøvd både kommuner, fylkeskommuner og Utdanningsdirektoratets anbefaling. Det uthuler fellesskolen, og tapper penger fra allerede pressede kommunebudsjetter. Vi har hatt forslag om gode og trygge læringsmiljø og gjennom en styrket skolehelsetjeneste, et intensivert anti-mobbearbeid og større satsing på unges psykiske helse, alt understøttet av en vesentlig sterkere kommuneøkonomi enn regjeringen. Vi vil gjennomføre en tillitsreform som vil frigjøre tid til læring og fjerne unødvendig byråkrati.

Videregående opplæring: Vi har fulgt opp Lied-utvalgets anbefalinger om rett til fullføring, og kjempet for at lærlinger og elever ikke skal bli prioritert ned i krisepakkene på Stortinget. Fraksjonen hadde planlagt en yrkesfag-turné, som så langt har forlist pga. korona. Vi har levert en yrkesfagmilliard denne perioden for at flere kan velge yrkesfag, få lære plass og gjennomføre. Vi vil ha en lære plassgaranti der fylkene, arbeidslivet og staten samarbeider om å garantere lære plass til alle kvalifiserte søkere, mer moderne og oppdatert utstyr i yrkesfagundervisningen, styrke særlig kostnadskrevenne utdanningsprogrammer og sikre at elever og lærlinger som rammes av koronakrisen får et fullverdig opplæringstilbud.

Høyere yrkesfaglig utdanning (fagskole): Her har vi fått gjennomslag for en opptrappingsplan for 1000 flere fagskoleplasser i året, og har fremmet flere forslag om å bruke fagskolene aktivt i kompetansereformen og mer etter- og videreutdanning for fagskolelærere.

Høyere utdanning og forskning: Et eget utvalg har bidratt til partiets nye Strategi for høyere utdanning og forskning, og vi satt større trykk på god og tilgjengelig utdanning over hele landet. Vi har jobbet for Aps mål om 3000 flere studentboliger i året, og mot regjeringens stipendkutt for studenter som bytter eller ikke fullfører utdanningen sin, og tiltak for mer internasjonalisering og bedre arbeidslivsrelevans. Vi foreslår 3000 flere studieplasser, en satsing på psykisk helse for studenter og vil gjennomføre en tillitsreform i for å styre bedre og

mer overordnet. Ap vil føre en aktiv forskningspolitikk som grunnlag for ny viten, utvikle velferdsstatens yrker og skape nye næringer og arbeidsplasser.

Livslang læring: Arbeidet med livslang læring og partiets kompetansereform har stått særlig sentralt, og vi har hatt en kompetansesatsing i alternativt budsjett på i snitt rundt 1 milliard utover regjeringens budsjettforslag, i samarbeid med andre fraksjoner. Det vil bidra til at flere får kompetansen som trengs i arbeidslivet, og til å gi utdanning til flere over hele landet.

I vårt budsjett for 2021 følger vi opp med lavere barnehagepris, begynne innføringen av gratis SFO for første klasse, flere barnehagelærere og 1000 flere lærere over hele landet, og et krafttak for en mer praktisk skole der elevene blir sett, hørt og tatt på alvor. Vi har foreslått en forbedret lærerutdanning med mer pedagogikk og praktisk lærerarbeid. Kombinert med flere studieplasser er dette et krafttak for mer utdanning til vanlige folk over hele landet.

Næring

Koronakrisen har rammet norsk næringsliv hardt, og Arbeiderpartiet har siden mars 2020 jobbet for å styrke og forbedre krisepakken som regjeringen har foreslått, bl.a. gjennom bedre permisjonsordninger og kompensasjonsordninger som omfatter flere bedrifter. Nedstengingen av samfunnet har rammet enkelte næringer ekstra hardt, og har også ført til at forskjellene mellom folk øker. Dessverre har regjeringen eller FrP ikke vært villig til å lytte til Arbeiderpartiets krav om sosial rettferdighet i ordningene for næringslivet, som forbud mot utbytter, økte lederlønninger, bonuser og oppsigelser for bedrifter som mottar støtte fra fellesskapet. Vi har også etterlyst bedre ordninger mot næringer som er spesielt utsatt, som reiselivet.

Pandemien har også vist hvor viktig det er med god beredskap på ulike områder. Allerede da Stortinget behandlet meldingen om helsenæringen i 2019/2020 tok Arbeiderpartiet til orde for økt egenproduksjon av utvalgte, kritisk viktige legemiddel i Norge. Våren 2020 fremmet Arbeiderpartiet på nytt forslag om etablering av et nasjonalt cluster for utvikling og produksjon av vaksiner, men dette fikk vi ikke flertall for.

Regjeringen fortsetter å føre en passiv næringspolitikk, og omstillingen i retning av økonomien går for sakte. Da Eierskapsmeldingen ble behandlet i Stortinget vinteren 2020, tok Arbeiderpartiet til orde for å styrke det statlige eierskapet, og bruke eierskapet som et strategisk verktøy i omstillingen av norsk økonomi. Dette står i kontrast til regjeringens fokus på å redusere det statlige eierskapet over tid. Arbeiderpartiet vil øke, ikke redusere det statlige eierskapet. Vi tok også til orde for mer moderasjon i lederlønnen i de statlige selskapene.

Offentlige innkjøp er av stor betydning for samfunnsøkonomien. Under behandlingen av Stortingsmeldingen om smartere offentlige innkjøp foreslo Arbeiderpartiet bl.a. at det måtte stilles seriøsitetsskrav tilsvarende Oslomodellen i alle offentlige anskaffelser. Høsten 2020 fremmet vi et representantforslag om at sosiale hensyn skal likestilles med øvrige grunnleggende hensyn i anskaffelsesloven. Saken er til behandling i Stortinget.

På bakgrunn av et forslag fra Arbeiderpartiet la Regjeringen våren 2020 fram Stortingsmeldingen «Høytflyvende satellitter – jordnære formål.» Romvirksomheten er viktig for både strategiske og økonomiske interesser, og Norge har en betydelig romindustri. Stortinget vedtok bl.a. å be regjeringen sørge for at Andøya Spaceport blir realisert så raskt som mulig,

Arbeiderpartiet vil ta i bruk naturressurser over hele landet for å sikre nye arbeidsplasser. I alternativt statsbudsjett for 2021 foreslo Arbeiderpartiet å gi Statkraft én milliard til utvikling av en norsk grunninfrastruktur for produksjon og distribusjon av hydrogen. I tillegg ble det foreslått et statlig investeringsprogram for skalering og kommersialisering av nye næringsmuligheter. Regjeringen har prioritert å legge til rette for salg av den norske skogen fremfor å videreutvikle skognæringen. Arbeiderpartiet har gjennom flere forslag i perioden forsøkt å stoppe salget av skogene vi har i felles eie gjennom Statskog, og vi mener også at Statskog bør få en rolle i en industriell satsing på skogen.

Arbeiderpartiet har fremmet mange forslag for å ivareta norske sjøfolk, og for å få på plass norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel. Vi kjempet mot regjeringens forslag til kutt i nettolønnsordningen, og fikk sammen med opposisjonen reversert dette usosiale kuttet. Den maritime næringen gjennomgår en dyp krise som følge av koronapandemien, og Arbeiderpartiet har jobbet for sterkere krisetiltak som sikre viktige arbeidsplasser og bedrifter langs kysten.

Arbeiderpartiet har over flere år arbeidet for å sikre bedre konkurranse og mindre maktkonsentrasjon i dagligvarebransjen. På bakgrunn av et forslag fra Arbeiderpartiet vedtok Stortinget i mars 2020 en ny lov om god handelsskikk i dagligvarebransjen, som skal sikre mer åpenhet og mer ryddige og effektive forhandlinger og kontrakter. Det ble også etablert et eget Dagligvaretilsyn.

Sjømat

Regjeringens kvotemelding ble møtt med stor motstand langs hele kysten. Da den ble behandlet i Stortinget våren 2020 foreslo Arbeiderpartiet å sende saken tilbake til regjeringen, siden en rekke tiltak ikke var tilstrekkelig utredet. Dette fikk vi ikke støtte for, og resultatet ble stor usikkerhet langs kysten på hva som blir konsekvensene av Stortingets vedtak. Sentrale spørsmål er fortsatt uavklart, bl.a. gjelder dette kvotefordelingen mellom flåtegruppene og spørsmål knyttet til tilbakefall av strukturkvotene. Riksrevisjonens rapport om kvotepolitikken fra april 2020 viste at utviklingen på mange måter går i feil retning. Selv om det har vært økt lønnsomhet i fiskeflåten, så taper både lokalsamfunn og fiskeindustri flere steder langs kysten på dagens politikk. Dette utfordrer målsettingen vår om en variert flåte og at fiskeressursene skal gi aktivitet langs kysten.

I perioden har det vært rekordhøy eksport av norsk sjømat, men store verdier går tapt når fisk sendes ubearbeidet ut av landet. For å stimulere til flere arbeidsplasser i fiskeindustrien har Arbeiderpartiet bl.a. fremmet forslag om en ordning med utleie av oppdrettstiltalelser til egenproduksjon i fiskeindustrien, og dette forslaget fikk flertall. Regjeringen skal ila våren 2021 komme tilbake Stortinget med forslag til innretning på en slik ordning. For å få bukt med useriøse aktører innen fiskeriene har Arbeiderpartiet fremmet forslag om en tiltakspakke for å sikre seriøsitet i fiskeindustrien. Forslaget oppnådde ikke flertall i Stortinget.

Landbruk og reindrift

I juni 2019 vedtok Stortinget et forbud mot hold av pelsdyr, med en avviklingsperiode fram til 1.1.25. Arbeiderpartiet stemte for forslaget, og har hele tiden vektlagt at det må gis økonomisk kompensasjon til de som skal avvikle, og tilskudd til omstilling. I februar 2020 vedtok Stortinget at det skal gis økonomisk kompensasjon som om det dreier seg om et ekspropriasjonsartet inngrep, basert på individuell verdivurdering av hvert enkelt pelsdyranlegg.

Våren 2019 ble det inngått jordbruksavtale mellom staten, Bondelaget og Småbrukarlaget, og avtalen ble enstemmig vedtatt i Stortinget. Under koronahåndteringen fikk Arbeiderpartiet med

seg et enstemmig Storting på å rydde opp i arbeidsforholdene i jordbruks- og grøntsektoren. Regjeringen ble pålagt å involvere fagbevegelsen i arbeidet, men har ikke fulgt opp Stortingets vedtak.

Som en følge av pandemien ble det våren 2020 inngått jordbruksavtale mellom partene etter en forenklet prosess, uten framlegging av krav og tilbud i tråd med vanlig prosedyre. Avtalen ble enstemmig vedtatt i Stortinget.

Våren 2019 behandlet Stortinget endringer i reindriftsloven om obligatorisk individmerking av rein. Arbeiderpartiet stemte mot dette, og har tatt til orde for en helhetlig revisjon av reindriftsloven. Her har vi ment at det bl.a. også må ses på hvor inngripende en obligatorisk ID-merking vil være for den tradisjonelle samiske reindriften og kulturen. Reindriftsoppgjørene for 2019 og 2020 ble enstemmig vedtatt i Stortinget.

Energi og miljø

I perioden har vi tatt viktige skritt for å følge opp partiprogrammet innenfor energi- og miljøfeltet.

Statsbudsjettet for 2020 og 2021

Arbeiderpartiet har i sine alternative statsbudsjett i perioden fokusert på at vi skal nå klimamålene samtidig som vi skaper arbeidsplasser. Klimapolitikken skal være rammen rundt all vår politikk.

Klimabudsjett

Vi har utarbeidet et eget klimautslippsbudsjett i tilknytning til vårt alternative statsbudsjett for 2020 og 2021. Med dette synliggjør vi hvordan vi vil kutte utslipp og forventet utslippseffekt. For 2021 la vi fram et klimabudsjett med et forsterket mål om å kutte 55% av klimagassutslipp i forhold til 1990 innen 2030, og mål om karbonnøytralitet innen 2050. En samlet arbeiderbevegelse står bak målsettingen som gjelder hele økonomien og alle utslipp. Norge skal oppfylle denne forpliktelsen i samarbeid med EU i tråd med klimaavtalen mellom Norge, EU og Island.

For å nå våre klimamål i tide, trenger vi en aktiv stat og en næringspolitikk som viser retning. En aktiv og retningsgivende politikk der staten setter fart på en rekke tiltak som har mål om å redusere utslipp og omstille økonomien handler om langt mer enn statlig pengebruk. Vel så viktig som offentlige økonomiske midler er konkrete og god formulerte mål, planmessighet, treffende skatter og avgifter, aktiv bruk av offentlige innkjøp til å fremme grønn teknologiutvikling og nullutslipp, samt bruk av forbud og påbud. Tydelige og forutsigbare rammer vil være svært viktig for å tilrettelegge for grønn verdiskaping. For å sikre at kommunene kan bidra aktivt til klimaomstillingen, ønsker vi å forsterke støtteordningen Klimasats.

Arbeiderpartiets klimabudsjett legger opp til satsinger på hydrogen, elektrifisering, karbonfangst og energieffektivisering og opptrapping av CO₂-avgift som noen av virkemidlene for utslippsreduksjon i ikke-kvotepliktig sektor. Vi har foreslått å styrke Enova for å bidra til grønn omstilling i industri, satsing på sirkulærøkonomi og maritim sektor, samt utbygging av ladeinfrastruktur i distriktene. For å håndtere fysisk klimarisiko har vi foreslått å styrke kommunenes nøkkelrolle i arbeidet med å redusere klimautslippene gjennom å øke klimasats og bymiljøpakkene og midler til forebygging av flom- og skred. Vi har også foreslått å øke innsatsen på tiltak innen restaurering av natur og naturforvaltning, skogvern, plast i havet og til friluftsliv og forslag om oppnevning av et offentlig naturrisikoutvalg.

I perioden har det vært behandlet en rekke saker om klima og energi med forslag til tiltak og virkemidler for å nå våre klimamål innen 2030 bl.a. innlemmelse i EØS-avtalen om en felles oppfyllelse med EU om utslippsmålet for 2030. Arbeiderpartiet har også fremmet en rekke klimaforslag i perioden gjennom både representantforslag og i våre alternative budsjetter:

- Gjøre det dyrere å forurense ved å øke CO₂-avgiften med 10 prosent årlig frem til 2030, med unntak for bensin og diesel, der avgiften skal økes med 5 prosent årlig frem til 2025. Disse målene blir oppdatert i lys av behandlingen av klimaplanen i Stortinget våren 2021.
- Innføre konkrete mål for utslippskutt for hver enkeltsektor og næring i Norge. Målene skal utvikles i samarbeid med berørte næringer og følge det felles klassifiseringssystemet som nå utvikles i Europa. Det skal etableres et system for jevnlig og forpliktende oppfølging av tiltak og måloppnåelse.
- Øke støtten til satsinger som karbonfangst, havvind, hydrogen og grønn skipsfart, blant annet gjennom å gjennomføre en skattereform slik at det blir mer attraktivt å investere i klimavennlige næringer.
- Satse på nye, grønne verdikjeder gjennom sektoroverskridende satsinger på områder som karbonfangst, -lagring og -bruk, og produksjon, distribusjon og bruk av hydrogen.
- Målsetting om realisering av to fullskala CCS-prosjekter, både i sementproduksjonen i Brevik og i avfallsforbrenningen på Klemetsrud, og samtidig utvikle et transport- og lagringsanlegg i Nordsjøen.
- Vektlegge klima- og naturhensyn sterkere i offentlige anskaffelser, og bruke anskaffelser systematisk for å få frem nye klimateknologier i større omfang.
- Gjøre større bruk av det statlige eierskapet til å fremme målsetninger knyttet til klima og natur.
- Øke andelen offentlige forskningsmidler som brukes på klima og natur, vesentlig.
- Opprette et nasjonalt råd for rettferdig omstilling for arbeidslivet der partene i arbeidslivet har en sentral rolle.
- Ta større hensyn til fordelingsprofil i utforming av klima- og miljøpolitikken, og utrede hvordan næringer som forurenser mest, og personer som har størst betalingsevne, kan bidra mer enn i dag.

Stortingsmelding om karbon fangst og lagring – Langskip

Høsten 2020 fram en melding som foreslår å gi støtte til gjennomføring av ett norsk demonstrasjonsprosjekt for fullskala CO₂-håndtering som omfatter fangst, transport og lagring av CO₂ som er knyttet til industriell produksjon av sement ved Norcem's fabrikk i Brevik, heretter kalt Langskip. Prosjektet skal demonstrere at CO₂-håndtering er trygt og mulig, samt legge til rette for læring og reduserte kostnader for senere prosjekt. I tilknytning til prosjektet blir det etablert ekstra kapasitet som andre prosjekt kan dra nytte av. Terskelen for å etablere nye CO₂-fangstprosjekt blir dermed lavere. Det er bred politisk enighet om at karbonfangst og lagring er en viktig innsatsfaktor for å begrense de menneskeskapte klimaendringene og nå målene i Parisavtalen. Industriell fangst og lagring av CO₂ (CCS) er i de fleste scenarier avgjørende for å nå to-gradersmålet og i alle scenarier for å nå 1,5-gradersmålet. Langskip skal også legge til rette for næringsutvikling gjennom å bevare, omstille og skape ny industri og næringsvirksomhet i Norge. For å lykkes med karbonfangst og lagring er det etter bred enighet om at det er viktig at man har på plass løsninger for en hel verdikjede, blant annet for å kunne gjennomføre industriens veikart for reduserte utslipp, for leverandørsiden for fangstanlegg og for å bidra til at teknologien utbredes internasjonalt.

Forvaltningsplan for Barentshavet og alle de norske havområdene

Stortinget har behandlet en melding helhetlige forvaltningsplaner for alle de norske havområdene vinteren 2020 hvor da særlig fastsetting av iskantsonen og forvaltningen i Barentshavet ble grundig drøftet. Arbeiderpartiet og flertallet understreket at det i områder som er særlig verdifulle skal det tas særlig hensyn til naturmangfold og at føre-var prinsippet skal legges til grunn. I de områdene som er identifisert som særlig verdifulle og sårbare, har vi et spesielt ansvar for å vise særlig aktsomhet, og menneskelig aktivitet skal foregå på en måte som ikke truer områdenes økologiske funksjoner eller naturmangfold. Vern og beskyttelse av sårbare naturtyper er spesielt viktig å hensyn ta i forvaltningen. Til grunn for meldingen ble oppdatert faglige grunnlag lagt til grunn for avgrensning av de særlige verdifulle og sårbare områdene iskantsonen, polarfronten og Eggakanten i forbindelse med utarbeiding av forvaltningsplanen. Faglig forum fremhever at iskantsonen er en mer korrekt benevnelse enn bare iskanten, da områdets egenskaper og biologiske prosesser som har betydning for områdets verdi og sårbarhet, omfatter mer enn akkurat overgangen mellom is og åpent hav.

Arbeiderpartiet og regjeringspartiene ble enige om at regelverket skal være tydelig på hvilke krav som stilles til aktivitet og at det ikke skal settes i verk ny petroleumsvirksomhet der det finnes is mer enn 15 pst. av dagene i april, basert på isdata fra de siste 30 årene. Dette er en fast grense som gjelder inntil den eventuelt blir oppdatert i senere forvaltningsplaner. Grensen berører ikke allerede gitte utvinningstillatelser og det er heller ikke tildelt areal nord for iskantsonen slik den er definert i Meld. St. 20 (2019–2020).

Sak om Equinor ASAs virksomhet i USA og statens eieroppfølging

Equinors USA-virksomhet ble satt på dagsorden i 2020 etter oppslagene om store tap på over 21 mrd. dollar på disse investeringene. Oppslagene om saken ga signaler om en vært svak økonomisk styring, dårlig regnskapsførsel og manglende helhetlig oversikt over USA-segmentet. Arbeiderpartiet tok initiativet til å innkalle ansvarlig statsråd til Stortinget for å redegjøre for statens eieroppfølging av Equinor sin virksomhet i USA. Vi mente det var viktig å få redegjort fra regjeringen om hvordan staten, hadde forholdt seg til det som er blitt beskrevet som en aggressiv vekststrategi og problemene i økonomistyringen i Equinors USA satsing og hvordan eierdialogen ble ivaretatt av statsråden og selskapet.

For å belyse departementets oppfølging av selskapet gjennom eierdialogen ble det i tillegg avholdt en åpen høring hvor Stortinget ba om en redegjørelse fra OED om hvordan de sørget for at statens forventninger til selskapet er blitt kommunisert, hva OED fikk vite underveis om forholdene i USA, og hva departementet foretok seg basert på den informasjonen de har fått. Under behandling av saken understreket Arbeiderpartiet at staten, på tross av å være hovedeier, har vært blant de mer passive eierne av Equinor og at eierstyringen er en reell toveis dialog mellom eier og eid selskap. Prinsippene om god statlig eierstyring skal ligge fast. Samtidig understreket Arbeiderpartiets at det ikke er noen motsetning mellom god eierstyring i tråd med vedtatte prinsipper på den ene siden, og en tydelig eierstyring når det gjelder ansvarlighet, sunn økonomistyring, måloppnåelse og eksplisitte krav til ESG (miljø, sosiale forhold og styring).

Konklusjonen fra Arbeiderpartiet og opposisjonen i Stortinget er at i framtida trengs en tydeligere hånd på eierstyringen. Stortinget vil i løpet av vinteren 2021 behandle Riksrevisjonens rapport om hvordan staten har optrådt som eier i Equinor.

Om vindkraft på land

I perioden har det blitt behandlet flere saker om utbygging av landbaserte vindkraften, og det har vært et sterkt lokalt engasjement. Mange av konsesjonene er gitt for lang tid tilbake og med positivt vedtak fra kommunestyrene med ett unntak. Men fokuset på naturinngrep, friluftsliv,

eierskap ble satt på dagsorden når inngrep og høyde på vindmøllene ble konkret. Det ble til dels store protester mange steder i landet. Et samlet Storting vedtok å be Regjeringen foreta en gjennomgang av vindkraftkonsesjonene som er gitt, men enda ikke ferdigstilt, for å finne ut om noen av disse var gitt på feil grunnlag. Endelig oversikt over gjennomgangen er forventet å komme til Stortinget våren 2021. Høsten 2021 ble stortingsmelding om vindkraft behandlet, og Arbeiderpartiet var med å sikre flertall for at følgende skal gjelde ved nye konsesjoner:

- Det settes en frist på inntil 5 år fra et prosjekt er endelig godkjent til vindkraftanlegget må være i drift, og at det i konsesjonen fremkommer antall og høyde på vindturbiner samt buffersone til bebyggelse eller annen aktivitet, men med unntak for vindkraftanlegg i tilknytning til industri/næringsaktivitet. Plan og finansiering for hvordan vindkraftanlegg i så stor grad som mulig skal tilbakeføres til naturen etter endt drift skal være en del av konsesjonen.,
- Regjeringen må i løpet av våren 2021 komme tilbake til Stortinget om at arealavklaring for vindkraftanlegg skal følge plan- og bygningsloven. Konsesjonene skal fortsatt gis av NVE.
- Regjeringen må i løpet av 2021 komme tilbake til Stortinget med forslag til vindkraftbeskatningen, der vertskommunene får et rettmessig vederlag.

Det vi ikke fikk flertall for var:

- En helhetlig energi- og klimaplan som ser næringslivets og samfunnets forventede energibehov, energieffektivisering og behovet for ulike former for ny energiproduksjon i sammenheng med norsk klimapolitikk. Planen må tydeliggjøre behovet både på nasjonalt og regionalt nivå, og fremmes for Stortinget i løpet av 2021.
- At Fylkeskommunen får et tydelig ansvar for å vurdere regional plassering av eventuelle ønsker om vindkraft. Regjeringen og flertall på Stortinget mener det er NVE og Fylkesmannen som skal ha hovedansvaret for lokalisering
- at det utarbeides en ny hjemmel i energiloven om at konsesjon kan bare gis hvis fordelene ved tiltaket klart overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt.
- At det i konsesjonen legges særlig vekt på konsekvenser for friluftsliv, landskap, naturmangfold, samiske interesser, sammenhengende naturområder med urørt preg og samlet belastning og at hensynet til kommunale og regionale arealplaner skal vektlegges. at det ikke gis nye konsesjoner til vindkraftutbygginger i villmarkspregede områder eller i områder hvor utbyggingen truer utrydningstruede arter eller naturtyper.
- Mer forskning på konsekvenser av vindkraft på miljø, natur, helse og landskap.

Andre energi og miljøsaker

I perioden har Arbeiderpartiet bl.a. fremmet konkrete forslag om en kraftpolitikk som bygger norsk industri og satsing på havindustri, og utarbeidet en egen Nordsjøplan.

På miljøsidan har vi behandlet en rekke forslag om rovviltforvaltningen for å dempe konfliktene mellom en bærekraftig rovviltbestand og tiltak mot miljøkriminalitet.

Justis

Fraksjonens overordnede mål har vært å skape trygghet for alle, i hele landet og øke samfunnssikkerheten. Det innebærer at forbrytelser skal oppklares raskt, ofre for kriminalitet skal tas vare på og lovbrøtere skal straffes med straff som virker og de skal rehabiliteres.

Arbeidet i fraksjonen har vært preget av å få frem at regjeringen ikke deler disse målene når det kommer til handling.

Forliket om «Nærpolitireformen» har ikke blitt fulgt opp av regjeringen. Regjeringen gjennomfører en helt annen reform enn den Stortinget vedtok. Vi står ikke inne for resultater av den såkalte «Nærpolitireformen». Vi mener grunnleggende premisser og enighet om et styrket nærpoliti, klare krav til lokale prosesser og tiltak for kultur og ledelse er brutt.

Gjørvkommisjonens påpekning av det ordinære politiet som den viktigste beredskapsressursen har heller ikke blitt fulgt opp som følge av underfinansieringen fra regjeringens side. Fraksjonen mener regjeringen heller ikke har levert på den lokale og nære beredskapen. ABE kuttene har rammet beredskapsstatene så vel som de frivillige og ført til manglende øving og samhandling for å styrke beredskapen nasjonalt såvel som lokalt.

Fraksjonen har likeledes påpekt regjeringens manglende oppfølging av ofrenes stilling i samfunnet. Ofre for kriminalitet ikke skal måtte vente i flere år for å få sin straffesak oppklart, eller oppleve at en voldtektssak henlegges på grunn av ressursmangel. Fraksjonen har derfor foreslått en storstilt satsing på påtalemyndigheten slik at forbrytelser skal oppklares raskt. I tillegg til at Arbeiderpartiet har prioritert økte bevilgninger til hele justisfeltet. Det innebærer at vi også har satsset på kriminalomsorgen fordi vi mener at rehabilitering og best mulig straffegjennomføring styrker sikkerheten for dem som jobber i fengslene og samfunnet på utsiden. Fraksjonen har jobbet for at sulteforingen av norske fengsler og friomsorg må stanses og innholdet i soningen styrkes. Vi vil ha mer trygghet og satser derfor på et soningsforløp og et innhold i soningen som virker, vel vitende om at innsatte en dag skal bli noens nabo. Fraksjonen har også særlig lagt vekt på å få frem de mangelfulle soningsforholdene som tilbys kvinner. I motsetning til høyresiden har fraksjonen vært klare på at barn ikke skal sone i fengsel, og heller tatt til orde for et styrket forebyggende arbeid, samt en styrking av ungdomsenhetene.

Fraksjonen har jobbet mot sentralisering av domstolene og har stemt for en fortsatt desentralisert domstolstruktur. Vi mener lovverket må brukes slik at dommere og saker kan deles mellom domstolene, og ikke minst at domstolene må digitaliseres.

Av andre saker i denne perioden som det er grunn til å trekke frem er behandlingen av endringer i straffeloven hvor vi fikk gjennomslag for diskrimineringsvern uavhengig av seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk, og flertall for et forbud mot søskenbarneekteskap. Vi har også fått gjennomslag for vårt forslag om å sikre finansiering av en ny fagskole for brann og beredskap i Tjelsund. Fraksjonen har også tatt kampen mot sosial kontroll og gjengkriminalitet, og fremmet en rekke forslag.

Vi har jobbet for at Arveloven skal bli enklere og mer moderne. Mot isolasjon i fengsler, og gratis tilgang til rettshjelp for ofre i trygdeskandalen (NAV). For inkorporering av ILOs kjernekonvensjoner samt forslag om å innføre profesjonell vask og renhold i fengsler. Fraksjonen jobbet også høsten 2020 en del med regjeringens forslag til ny finansavtalelov hvor fraksjonen la vekt på å fremme forslag for å styrke forbrukerne mer enn hva regjeringen la opp til.

Fraksjonen har et godt samarbeid med både fagbevegelse og relevante organisasjoner på justisområdet. Vi har en egen justispolitisk gruppe sammen med LO og forbundene. Fraksjonen

har også god dialog med PF, Advokatforeningen, Redningsselskapet, Jussbuss, Jurk, og Forbrukerrådet for å nevne noen.

Mye av siste års arbeid i perioden har også vært preget av covid 19. Fraksjonen var involvert i arbeidet med koronaloven og har hatt mye arbeid med tiltak for å avhjelpe de negative konsekvensene av covid 19 i domstolene, politiet og kriminalomsorgen.

Maria Aasen-Svensrud har ledet fraksjonens arbeid motvold i nære relasjoner i samarbeid med andre fraksjoner. Hun ledet også partiets utvalg mot netthets som fraksjonen jobber med å følge opp.

Høsten 2020 gikk Jan Bøhler ut av justisfraksjonen. Nytt medlem ble Martin Henriksen.

Familie- og kultur

Fraksjonen har jobba med å følge opp saker fra partiprogrammet, og fulgt opp pandemikonsekvensene for kulturnæringene, frivilligheten og idretten, og for særskilt utsatte barn og unge. Vi drifter egen facebook-side, der aktuelle møter og saker presenteres. Vi har hatt god kontakt med organisasjonene, tilpasset med bl.a. teams-møter. Rød/grønt samarbeid er etterstrebet.

Til tross for opposisjonsrolle og mindretall har vi fått flertall og gjennomslag bl.a. for følgende egne Ap-forslag:

- Reklameforbud på TV for ulovlige spill
- Flere forbedringer av tilskuddsordninger for kulturnæringen i korona-sammenheng
- Forslag om kjønnsnøytrale titler i statlige virksomheter og hos ombud
- Statlig utvalg for å sikre rettssikkerheten i alle ledd i barnevernet
- Frivilligsentralene er igjen tilbake på kulturbudsjettet

Av større saker har vi behandlet kulturmelding, mediemelding og tros- og livssynsmelding og lov. Vi har satt likestilling på dagsorden og foreslått en styrket LHBTI-politikk.

Fraksjonen har jobbet særskilt for å hindre maktmisbruk og sosial kontroll i religiøse miljøer.

Siden barn rammes særskilt av økende forskjeller i samfunnet, flere arbeidsløse og mange som lever trangbodd, har fraksjonen jobbet aktivt med tiltak for å bidra til et bedre oppvekstmiljø.

Vi har sørget for at barnevernet stadig har vært tema i Stortinget. Det har vært nødvendig fordi regjeringen har sviktet gang på gang, også ifølge Barneombudet, rapporter fra helsetilsyn og riksrevisjon.

Transport

Arbeiderpartiets medlemmer i Stortingets transport- og kommunikasjonskomite i denne perioden har vært Sverre Myrli, Ingalill Olsen, Øystein Langholm Hansen og Kirsti Leirtrø.

Arbeidet i transportkomiteen har vært preget av det borgerlige flertallets nærmest dogmatiske ønske om å bygge ned offentlig virksomhet, privatisere offentlige oppgaver, splitte opp statlige etater, øke den markedsorienterte konkurransen og generelt svekke transportbransjens mange arbeidstakere sine rettigheter. Fremskrittspartiet har siden 2013 hatt samferdselsministeren, men med partiets plutselige utgang av regjering i januar 2020 ble denne ministerposten tildelt en statsråd fra KrF. Vår dialog med regjeringen har etter omkalfatringen blitt noe bedre, men det politiske prosjektet til det borgerlige flertallet ligger fast og er på ingen måte endret.

Av svært mange og omfattende saker kan vi trekke fram noen hovedsaker fra perioden som illustrerer den politiske situasjonen på samferdselsområdet:

Bompenger ble gjenstand for omfattende debatt våren og sommeren 2019 i forkant av kommune- og fylkestingsvalget. Kombinasjonen av bompengefinansierte nye veiprojekter og innføring av større krav til regulering av biltrafikk i byvekstavtalene gjør at den samlede bompengebruken har økt betydelig. I valgkampen 2013 lovet Frp velgerne at bomringene skulle forsvinne. Fasiten etter nærmere sju år med finansminister og samferdselsminister fra Frp er at antallet bomstasjoner har økt fra 170 i 2013 til 334 i 2019, en økning på 96 prosent. Bominntektene har i samme periode økt fra 8 milliarder kroner til 14,2 milliarder kroner i 2020. Vår linje ligger imidlertid fast, nemlig prinsippet om at brukere skal være med på delfinansieringen av vegutbygginger, og at privatbiltrafikken inn til storbyene må reduseres.

Med bakgrunn i den såkalte jernbanereformen kommer det stadige forslag fra regjeringen om oppsplittinger og opprettelse av nye selskaper og underselskaper innen norsk jernbane. Nåværende Vy tilsvarer trafikkdelen av det tidligere Norges Statsbaner (NSB), som altså skiftet navn i 2019. Selskapet har måttet konkurrere med utenlandske og/eller privateide selskaper om trafikken på de norske jernbanestrekningene. Så langt er togtrafikken i tre geografisk inndelte områder lagt ut på anbud, tre såkalte trafikkpakker. Trafikpakke 4 og 5 som gjelder togtrafikken på Østlandet gjenstår, men det er regjeringens plan også å legge trafikken her ut på anbud. På samme tid har regjeringspartiene skjøvet på vedtatte investeringer til InterCity-utbyggingen på Østlandet, samt elektrifiseringen av Meråkerbanen og Trønderbanen. Regjeringen har heller ikke greid å lande spørsmålet om implementering av EUs fjerde jernbanepakke i norsk rett, noe Ap motsetter seg.

Det ble fra november 2020 innført frislipp av drosjepolitikken etter initiativ fra det borgerlige flertallet. Fjerning av antallsbegrensning og behovsprøving (altså frislipp), fjerning av tilknytningsplikt til sentral (ingen driveplikt/vaktkjøring), fjerning av krav til foretaksform (reduert krav til løyvehaver) og senere også fjerning av taksameter (begrenser muligheter for kontroll og tilsyn og skatteinntekter). Arbeiderpartiets medlemmer i fraksjonen har kjempet hardt mot dette over flere år, og er frustrert over nok et tap som vil svekke en hel yrkesgruppe og en hel næring.

Norske myndigheter har et stort ansvar for rammevilkårene i transportsektoren Norge. Og dermed også ansvaret for at ansatte har trygge arbeidsplasser med anstendige lønns- og arbeidsvilkår. Dette er et ansvar som ikke møtes med den nødvendige handlekraften fra regjeringspartiene. Ap har derfor gjennom perioden fremmet egne forslag som styrker arbeidstakeres rettigheter i transportsektoren, og som hindrer at transportbransjen utvikler seg i en retning som gjør at presset på lønns- og arbeidsforhold øker. Skal vi stanse farlige vogntog på norske veger må det gjøres mer for å kontrollere lønns- og arbeidsvilkårene til sjåførene. Det er en nær sammenheng mellom dårlig trafikksikkerhet og dårlige lønns- og arbeidsforhold. Ap-fraksjonen har kjempet for å bruke mer penger på utekontroll av kjøretøyer for å stanse farlige lastebiler med underbetalte sjåførere. Av ulike initiativ på dette området kan nevnes:

- April 2019: 10 tiltak for tryggere transport på norske veger
- Desember 2019: Tiltak for å forebygge sosial dumping og begrense kabotasje kjøring i det norske transportmarkedet
- Februar 2020: Forslag til opprydding i innleieregelverket
- Mars 2020: Innføring av elektroniske fraktbrev (eCMR) i vegtransporten
- Mai 2020: 10 forslag til styrking av norsk anleggsbransje
- Mai 2020: Bedre kontroll med utenlandske sjåførers arbeidsforhold

- Juni 2020: Tiltak for å styrke de seriøse aktørene i arbeidslivet og øke rekrutteringen til håndverksyrkene

Korona-pandemien våren 2020 har hatt stor innvirkning på norsk transportbransje, enten det gjelder luftfarten, kystruten, kollektivtrafikken, reiselivet og lastebilnæringen. Vi har ennå ikke klart for oss hva konsekvensene blir av dette, og i skrivende stund diskuteres fremdeles ulike tiltak for å dempe de negative virkningene ved nedstengingen.

Aps linje på samferdselsfeltet for øvrig har vært en viktig ledetråd for arbeidet på Stortinget:

- Satsing på klima, kollektiv og miljø
- Trygghet på veien i hele landet
- Kyst- og nordområdesatsing
- Styrket nettilgang - bredbånd til alle!

Kommunal

Det er flere store saker som har preget arbeidet i Kommunal- og forvaltningsfraksjonen i perioden 2019-2020. Både i 2019 og 2020 økte vi i vårt alternative statsbudsjett overføringene til kommunesektoren betydelig ut over regjeringens forslag. Både kommunene og fylkeskommunene ville hatt en bedre økonomisk situasjon med våre kommuneopplegg, og velferdstjenestene lokalt ville blitt bygget ut i et raskere tempo. Kommunenes situasjon i håndteringen av koronapandemien har selvsagt tatt stor plass og vi har vært opptatt av at kommunene skal få sine tapte inntekter og økte utgifter dekket, og har fremmet en rekke forslag om dette i Stortinget. Fraksjonen har også hatt tett kontakt med våre ordførere og fylkesordførere gjennom jevnlige møter.

Fraksjonen har vært opptatt av at partiet skal ha en tydelig distrikts- og regionalpolitikk som bygger på vekst og lønnsomme arbeidsplasser i hele landet, likeverdige velferdstjenester over hele landet og godt samspill mellom byene og distriktene. Derfor har vi også i denne perioden i våre alternative budsjett prioritert mer penger på ulike områder til utvikling av arbeidsplasser over hele landet. Fraksjonene har jobbet aktivt i utarbeidelsen av By og Landdokumentet hvor vi lister opp 60 punkter for en bedre distriktpolitikk. Mange av disse forslagene er også fremmet i Stortinget som en oppfølging av Landsmøtets vedtak på distriktpolitikk.

Det har også vært jobbet med tillitsreform samt forslag om lederlønninger.

Fraksjonen har vært opptatte av å føre en boligpolitikk for alle, og har på Stortinget fremmet en rekke forslag for å gjøre det enklere for folk flest å kjøpe seg bolig. I 2020 la vi fram 30 boligpolitiske tiltak som vi har fremmet på stortinget, hvorav flere av tiltakene tok for seg hvordan vi skal få flere inn på boligmarkedet. Vi har blant annet foreslått å styrke de boligsosiale virkemidlene gjennom å øke Husbankens utlånsrammer og øke bevilgningene til bostøtte. Dette arbeidet har fått godt med medieoppmerksomhet, samt skapt oppmerksomhet i boligbransjen.

Fraksjonen har også jobbet aktivt med samepolitiske spørsmål og med våre budsjetter ville Sametinget hatt mer penger til å styrke innsatsen på viktige områder for den samiske befolkningen.

På innvandringsområdet har fraksjonen vært opptatt av å følge opp Migrasjonsmanifestet som ble vedtatt på forrige landsmøte, og har fremmet en rekke forslag i Stortinget med hensikt å fremme en helhetlig innvandringspolitikk som er mer rettferdig, mer human og mer bærekraftig

for det norske samfunnet. Fraksjonen har i tråd med dette blant annet prioritert en økning av antall kvoteflyktninger fra FN både i arbeidet med alternativt statsbudsjett og i egne representantforslag, der vi på bakgrunn av reduserte asylkomster over flere år samt fortsatt lave prognoser for kommende år foreslo å øke antallet for 2020 og 2021 til 3500. Arbeiderpartiet ønsker også å opprette en egen solidaritetspott for flyktninger, og det ble satt av 2.5 mrd kroner i vårt alternative statsbudsjett for 2021 som en start på oppbyggingen av denne potten.

Fraksjonen har fremmet en rekke forslag i Stortinget på integreringsfeltet for å styrke integreringen, gjennom å gi flere personer med innvandrerbakgrunn tilgang til arbeidslivet gjennom økt satsning på utdannings- og kvalifiseringstiltak. Vi har også fremmet representantforslag med en helhetlig tiltakspakke for bekjempelse av sosial kontroll. I forbindelse med statsbudsjettet foreslo vi å styrke integreringsinnsatsen blant arbeidsinnvandrere ved å bevilge 7.5 millioner til et pilotprosjekt for regionale norskopplæringsentre for arbeidsinnvandrere i samarbeid med frivillige aktører og partene i arbeidslivet.

Utenriks og forsvar

Forsvarets langtidsplan for 2021–24 har vært den største enkeltsaken fraksjonen har arbeidet med i perioden. I tillegg til partiinterne samråd, har det i samarbeid med i Faglig-politisk utvalg for Forsvaret blitt avholdt egne samråd på Bardufoss, i Bergen og Oslo. Det var denne gang ikke grunnlag for noe bredt forlik om forsvarsplanen. Frp sikret regjeringen flertall for helheten i planen. Fraksjonen fikk likevel gjennomslag for nye hærhelikoptre på Bardufoss.

Fraksjonen har gjennom bred kontakt med partiorganisasjon og lokalpolitikere, fagbevegelse, organisasjoner, enkeltpersoner og utenriks- og forsvarspolitiske fagmiljøer fått viktige innspill. Partiets internasjonale utvalg har vært en viktig «sparringspartner» for fraksjonen.

På Stortinget har fraksjonen fremmet egne forslag om stans i privatiseringen av renholdet i Forsvaret, om gransking av fregattforliset i 2018 og om oppdatering av Grunnlovens bestemmelser om utenriks- og forsvarspolitikken. I utviklingspolitikken og i våre alternative budsjetter har fraksjonen særlig framhevet kvinners rett til å bestemme over egen kropp og tilgang på trygge aborter, skatt for utvikling og fornybar energi.

I løpet av toårsperioden har fraksjonen behandlet en rekke meldinger, proposisjoner og enkeltforslag, blant annet om Norges rolle i internasjonale organisasjoner, om veteranpolitikk, ny etterretningslov og om krav til merking av produkter fra de ulovlige bosetningene på Vestbredden. Medlemmene av fraksjonen har dessuten engasjert seg aktivt både i spørretimene og gjennom en rekke skriftlige spørsmål til statsrådene.

Kontroll- og konstitusjon

Fra 1.1.2019 til 31.12.2020 har Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite som ledes av Aps Dag Terje Andersen, behandlet 90 saker.

22 av sakene kommer fra Riksrevisjonen. Av disse er 16 forvaltningsrevisjonsrapporter. I tillegg er Riksrevisjonens årlige revisjon og kontroll av departementene og av forvaltningen av statlige selskaper, arbeidskrevende dokumenter. I behandlingen av kontrollen med forvaltningen av statlige selskaper har fraksjonen spesielt satt fokus på utviklingen i lederlønningene.

Riksrevisjonens rapporter spenner over et bredt felt: Fra tilgjengelighet og kvalitet i eldreomsorgen, undersøkelse av innsigelser i plansaker, resultater av bistand til utdanning,

godkjenning av utdanning og yrkeskvalifikasjoner fra utlandet, det norsk- russisk bilaterale miljøsam arbeidet og myndighetenes arbeid med å ivareta miljø og fiskeri ved petroleumsvirksomhet i nordområdene. Videre har rapporter m saksbehandlingstid og effektivitet i tingrettene, myndighetenes arbeid med å integrere flyktninger og innvandrere gjennom kvalifisering til arbeid, rovviltforvaltningen og samiske elevers rett til opplæring i og på samisk vært til behandling.

To undersøkelser i forsvarssektoren har vært særlig arbeidskrevende, nemlig Riksrevisjonens undersøkelse av infrastruktur og støttefunksjoner for kampflyvåpenets operative evne og undersøkelsen av anskaffelsen og innfasingen av maritime helikoptre til Forsvaret.

Komiteen har også behandlet og har fortsatt til behandling, sak om praktiseringen av EUs trygdeforordning 883/2004, den såkalte NAV-skandalen. Første runde som er avsluttet, var basert på redegjørelse fra arbeids- og sosialministeren i Stortinget høsten 2019 mens den saken som nå ligger til behandling har grunnlag i rapporten fra det granskningsutvalget regjeringen nedsatte. Avsluttende behandling vil først finne sted når resultatet av behandlingen i EFTA-domstolen foreligger. Aps Eva Kristin Hansen er saksordfører.

Komiteen har behandlet en egeninitiert sak i perioden – Avtalen mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget.

Komiteens ansvar er også å behandle de mange grunnlovsforslagene. Komiteen har behandlet i alt 36 forslag til endring av Grunnloven i perioden. Likeledes er det behandlet årsmelding til Stortinget fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings – og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) og årsmeldinger fra Sivilombudsmannen. Komiteen har dessuten behandlet sivilombudsmannens særskilte melding om isolasjon og mangel på menneskelig kontakt i norske fengsler.

Komiteen har også nedlagt betydelig arbeid med regjeringens årlige rapport om oppfølgingen av Stortingets anmodnings- og utredningsvedtak.

Kap. 12 **AUF**

Innledning

Mye skjer i løpet av en landsmøteperiode, også i AUF. Siden 2019 har vi utretta mye som ungdomsparti og ikke minst sammen med Arbeiderpartiet.

Vi er stolte over at vi har vunnet nok en skolevalgkamp, kjempa fram flere viktige gjennomslag for vår politikk over hele landet, og bygga en bredere organisasjon med sterkere lokallag. Som organisasjon har vi introdusert nye ungdommer for politikk og skapt engasjement som gir håp for framtida.

I denne perioden har AUF satt i gang mange viktige prosjekter for organisasjonen vår. Motorlokallagsprosjektet har vært en bærebjelke for å styrke lokallag over hele landet. Vi har økt gjenbetalingene til AUF betraktelig gjennom et stort ettervervingsprosjekt, og vi har satt ned et nytt medlemsutvalg som finner nye måter vi kan få brukt mer av det store engasjementet nye medlemmer har når de melder seg inn i organisasjonen.

Valgkampen 2019 beviste hvilket maskineri vi er. Skolevalgseier i hvert fylke, argumentasjon og politikk som folk trodde på, og engasjerende AUFere som stod på over hele Norge. Om ting gikk

trått for noen, så holdt AUFerne humøret og tempoet oppe. AUF ble historiske gjennom å være de første til å vinne det tredje skolevalget på rad. AUF beviste i valgkampen hvilken kraft vi er i norsk politikk og vi briljerte med vår helt unike evne til å appellere med tydelige og presise budskap som treffer elever, ungdom og unge arbeidsfolk.

Koronapandemien har prega oss de siste månedene. Samtidig kan vi med stolthet si at for AUFs del, vil koronapandemien bli huska som en tid der vi ikke kunne møtes like mye fysisk, men hvor AUFerne imponerte stort med kreative løsninger for å opprettholde mest mulig aktivitet. Digitale møter på Zoom, spillkvelder på Discord og pizzamøter digitalt. Dette har vist at selv en internasjonal pandemi ikke stopper AUFs kamp for en bedre og mer rettferdig verden.

Vi takker for samarbeidet i perioden som har gått og ser fram mot en ny landsmøteperiode med mye politikktutvikling, organisasjonsarbeid og valgseier i årets stortingsvalg!

Politikk

AUF har fire satsningsområdet som vi har jobbet med gjennom perioden, som fire ressursgrupper i sentralstyret har ansvaret for. De fire er Arbeid og utdanning, Likestilling og inkludering (Feminisme, antirasisme, og inkludering fra okt. 2020), Klima og miljø, og Internasjonalt. Her er en kort oppsummering av arbeidet vårt innenfor disse politiske områdene.

Arbeid og utdanning

Utdanning, fagligpolitisk samarbeid og arbeid har lang tradisjon for å være viktige politiske satsingsområder for AUF. Innenfor feltet har man ansvar for arbeids- og næringsliv, utdanning, skatt, privatisering, landbruk, EØS og boligpolitikk, samt det fagligpolitiske samarbeidet.

AUF har vært en tydelig stemme både innad og utad i partiet for å få en ungdomsrettet og trygg arbeidslivspolitik. En av de viktige sakene innenfor dette feltet har vært rekommunalisering av offentlige tjenester og utdanningstilbud i norske kommuner i etterkant av valget 2019. AUF har samtidig jobbet med å finne politiske løsninger og samarbeidsformer som kan forene klimabevegelsen og norsk industri. Vår politikk representerer et alternativ som gjør at vi både kutter i klimagassutslipp, samtidig som vi skaper nye arbeidsplasser. Skattepolitikk har også vært prioritert. Det vil være viktig for AUF å fortsette å kjempe for et mer rettferdig skattesystem, enten det gjelder omfordelende skatt på formue og inntekt, investering i eiendom, eller å skatte for bruk av fellesskapets ressurser.

Ressursgruppen for Utdanning og Arbeid (RUTA) har brukt mye tid på viktige samarbeidspartnere. Disse inkluderer Fagbevegelsen, Elevorganisasjonen, Norsk studentorganisasjon, For Velferdsstaten, Manifest, Agenda og flere andre viktige og relevante organisasjoner innenfor feltet. Det fagligpolitiske samarbeidet har vært arbeidet tett med gjennom hele perioden, og det får stort fokus både politisk og organisatorisk. Fagligpolitisk arbeid har blitt fulgt opp gjennom møter med forbundene og RUTA, jevnlig møter med LOs ungdomssekretær, samarbeidsutvalg og andre foraer. Ressursgruppas medlemmer og/eller AUFs ledelse har deltatt på alle arrangementer i regi av fagbevegelsen som vi har blitt invitert til, og vi har prioritert å invitere innledere fra fagbevegelsen i alle forum der RUTA har hatt regi.

Likestilling og inkludering

Arbeidet med likestilling og inkludering inkluderer, men begrenser seg ikke til, temaene likestilling, asyl, integrering, og helse. Arbeidet har fem overordnede mål, (1) å skape likestilling mellom kjønnene, (2) å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller, (3) å sørge for å inkludere alle i samfunnet, (4) å sikre alle god psykisk helse, og (5) å tilrettelegge for at alle, uansett forutsetninger, kan leve frie liv.

Ressursgruppa for likestilling og inkludering har jobbet med sikre god politikk på feltet, men også å bygge en sterk og likestilt organisasjon. Gjennomslag i politikken ville ikke vært mulig uten et godt organisatorisk arbeid. Blant annet har det blitt gjennomført en likestillingsundersøkelse. Denne bidro til styrket likestilling og bevisstgjøring internt, og har dannet grunnlag for ulike tiltak og oppfølging. Undersøkelsen har også medført fylkesvise initiativer til undersøkelser og arbeid for økt likestilling. Ved AUFs landsmøte 2020 var det 7 kvinnelige og 8 mannlige fylkesledere. Etter AUFs landsmøte i oktober 2020 endret ressursgruppen navn til Ressursgruppen for feminisme, antirasisme og inkludering. Endringen i ressursgruppens navn og saksområder reflekterer et økt fokus på antirasisme og arbeidet mot høyreekstremisme.

Klima og miljø

Klima og miljø fortsetter å stå høyt på agendaen i AUF. Ansvarsområdene til Ressursgruppe for miljø og klima (MILK) inkluderer klima, miljø, naturvern, energi, internasjonale klimaavtaler, nordområdene, transport, dyrevelferd, og grønn omstilling.

Sistnevnte har fått stadig større fokus både politisk og organisatorisk. Politisk innebærer dette arbeid med grønn og bærekraftig økonomi, hvor arbeid for nye arbeidsplasser og klimakutt er en del av en helhetlig, fremtidsrettet politikk. Organisatorisk innebærer det blant annet en arbeidsgruppe med RUTA for grønn omstilling i arbeids- og næringslivet, samt økt samarbeid og kontakt med fagbevegelse og industriaktører. To andre store saker som har preget det politiske arbeidet, er spørsmålet om iskantsonen og oljeskatteregimet.

MILK fortsetter å jobbe godt med miljø- og klimaorganisasjoner. I forbindelse med dette arbeidet har det blitt arrangert speed-date med prioriterte organisasjoner som blant annet NU, ZERO, Framtiden i våre hender, WWF og Sabima. Gruppa har også deltatt i en rekke debatter hos organisasjoner og andre aktører for å fremme AUF sin politikk.

Internasjonalt

AUF er stolte internasjonister. I landsmøteperioden har ressursgruppen for internasjonalt arbeid (IRG) holdt fanen høyt for internasjonal solidaritet. Det har blitt arbeidet særlig med kampen for en atomvåpenfri verden, kampen mot høyreekstremisme og vann, sanitær og prevensjon. IRG har særlig hatt fokus på kampen for et fritt Palestina, demokrati til Swaziland, frihet for LHBT-personer i Russland og kampen for å stanse okkupasjonen av Vest-Sahara.

IRG har drevet aktivt prosjektarbeid og satt internasjonale saker på dagsorden i partiet og i samfunnet for øvrig. I perioden har AUF samarbeidet tett med en rekke organisasjoner, inkludert ICAN, Fellesutvalget for Palestina, Støttekomiteen for Vest-Sahara og Changemaker. AUF er samtidig aktive i flere internasjonale paraplyorganisasjoner. Disse inkluderer samarbeid med våre nordiske søsterorganisasjoner gjennom Foreningen Nordens sosialdemokratiske ungdom (FNSU), den verdensomspennende paraplyorganisasjonen for sosialdemokratiske ungdomsorganisasjoner International Union of Socialist Youth (IUSY) og den europeiske paraplyorganisasjonen Young European Socialists (YES) hvor vi i deler av perioden har vært delegatrepresentant for observatørlandene.

Organisasjon

Medlemssituasjonen

AUF er og skal være en medlemsorganisasjon for alle som vil endre verden. Det at vi har mange ulike medlemmer fra hele Norge samlet gjør oss til det mest representative talerøret for

ungdoms sak i landet. Mange medlemmer og en sterk organisasjon gjør oss i stand til å oppnå flere politiske gjennomslag, vi får bredere debatter med flere perspektiver og vi blir en mer inkluderende organisasjon der det er morsommere å være med for oss alle sammen.

I 2019 hadde AUF 11 185 medlemmer. Totalt endte AUF på 7 564 medlemmer i 2020. På grunn av pandemien har medlemsåret på samme måte som for Arbeiderpartiet, også vært krevende for AUF. Mulighetene til å rekruttere nye medlemmer har vært begrensede, og aktivitetstilbudet til medlemmene har vært av en helt annen karakter enn vi er vant til. På tross av dette er det en glede å vise til at stort fokus på kontingenter har bidratt til at antall gjenbetalende medlemmer økte med over 42% i 2020. Vi har samtidig satt økt fokus på å øke antall støttemedlemmer ved å nå ut til flere AUF-venner over 35 år.

Valgkamp 2019

Lokalvalgkampen i 2019 var et bra valg for AUF, men ikke fullt så bra for Arbeiderpartiet. Selv om Arbeiderpartiet sin oppslutning gikk ned fra 2015 er vi glade for at vi styrer mange av landets kommuner og fylker. Med AUFere over hele landet som drev intensiv valgkamp i ukesvis lyktes det bevegelsen vår å holde på makten de fleste steder og vi fikk også enda flere ordførere i noen av de største kommunene.

AUF ble historiske og ble første ungdomsparti som har vunnet skolevalget tre valg på rad med en oppslutning på 26,6%. Valgkampslagordet til AUF var «Vår felles fremtid». Det var et slagord og budskap som rettet seg inn mot unge velgere, mot de utfordringene og mulighetene som ligger foran oss og vissheten om at vi i fellesskap får til mer enn det hver enkelt gjør for seg selv. Nåværende AUF-leder Astrid Hoem var valgkampsjef for AUF i 2019.

Sommerleir

AUFs sommerleir på Utøya er det viktigste arrangementet gjennom året. Her samles medlemmer fra hele landet for å diskutere politikk og skape vennskap på livet. Turer rundt kjærlighetsstien, idrettsturneringer, bading og konserter gir tusenvis av unge minner for livet. Utøya, og våre sommerleirer på øya, fortsetter å være arbeiderbevegelsens bankende hjerte. I perioden har AUF arrangert en vanlig sommerleir i 2019 og en digital sommerleir i 2020.

I 2019 samlet vi medlemmer til sommerleir med tema «Utøyafestivalen». Med dette var ønsket å senke terskelen for deltakelse, og signalisere til nye og unge medlemmer at leiren vår på Utøya er et åpent og inkluderende tilbud, som ikke krever forkunnskaper eller stor kjennskap til AUF. Sommerleir på Utøya skal være et tilbud til alle unge som vil at verden skal bli mer rettferdig og sosialdemokratisk.

2020 ga en helt ny vending for AUFs sommerleir. Det ble i stedet gjennomført en direktesendt TV-sending fra Utøya under navnet “digital sommerleir”, hvor vi over to dager samlet noen av de viktigste aktivitetene på et normalt sommerleirprogram. Alle AUFs fylkeslag gjennomførte også lokale eller regionale sommersamlinger i tidsrommet rundt den digitale sommerleiren, og deltok fra egne “minileire”. Samlet sett ga dette et godt alternativ til sommerleiren under de gjeldende omstendighetene.

22.juli

22.juli er den mørkeste dagen i vår historie. Vi glemmer aldri de vi mista, og alt det de sto for. For AUF har 22.juli prega mye av det politiske og organisatoriske arbeidet i denne perioden.

Fortsatt er AUF medarrangør for de årlige minnemarkeringene i Regjeringskvartalet og på Utøya. Vi deltar og inviteres inn i en rekke offentlige prosjektgrupper, og har vært sterkt involvert i

utforming og plassering av midlertidig og permanent 22.juli-senter i Regjeringskvartalet. AUF har også vært stevnet inn, og møtt i retten, i det sivile søksmålet om statens minnested på Utøyakaia.

Internt i organisasjonen har vi hatt et eget 22.juli-utvalg bestående av nåværende og tidligere AUFere, overlevende og en ekspert på minnearbeid fra 22.juli-senteret. Dette arbeidet resulterte i AUFs egen organisatoriske 22.juli-rapport som sier hvordan AUF bør jobbe med å fortelle 22.juli-historien, hvordan hedre ofrene og hvordan man kan snakke om 22.juli i framtida. AUF har også vært initiativtaker og pådriver for "Arbeiderbevegelsens 22.juli-prosjekt" der AUF, Arbeiderpartiet og LO sammen skal jobbe for å løfte 22.juli-historien og kjempe mot ekstreme krefter inn mot 10-årsmarkeringen 22.juli 2021.

Kommunikasjon og sosiale medier

I denne landsmøteperioden har man jobbet målrettet med kommunikasjonsarbeidet både internt og eksternt.

AUF har vært med på å sette dagsorden i ulike medier gjennom planlegging av utspill og strategisk innsalg til ulike deler av media. Det har vært leder, nestleder og leders rådgiver som har holdt i dette arbeidet sentralt.

For å nå ut med det politiske budskapet har man i perioden jobbet mye med budskap og utforming av innhold på sosiale medier. Å senke terskelen for å lage innhold og større fokus på at flere på kontoret skal ha kompetanse til å produsere innhold har vært en prioritet i perioden.

I landsmøteperioden har AUF økt fokus på internkommunikasjon. AUFs eget magasin - praksis - ble digitalisert i 2018, og fungerer nå som en løpende oppdatert nettside som fremmer sosialdemokratiske meninger og bidrar til debatt innad i arbeiderbevegelsen. Medlemmer og tillitsvalgte bidrar med artikler, i tillegg til innhold produsert av redaksjonen selv. I 2019 ble innholdet utvidet til å inkludere en egen podkast - Praksis podcast - som har som mål å nå et bredere grunnlag av AUFs medlemmer.

AUFs sentralstyre 2018-2020

Leder	Ina Alvilde Rangønes Libak	Akershus/Viken
Generalsekretær	Sindre Lysø	Østfold/Viken
Nestleder	Astrid Willa Eide Hoem	Møre og Romsdal
Sentralstyremedlem	Julie Indstad Hole	Trøndelag
Sentralstyremedlem	Snorre Erichsen Skjevraak	Rogaland
Sentralstyremedlem	Marta Hofsoy	Troms/Troms og Finnmark
Sentralstyremedlem	Jan Halvor Vaag Endrerud	Oppland/Innlandet
Sentralstyremedlem	Ronja Bell Breisnes	Hordaland/Vestland
Sentralstyremedlem	Gaute Børstad Skjervø	Trøndelag
Sentralstyremedlem	Hoda Imad	Akershus/Viken
Sentralstyremedlem	Reidar Fugle Nordhaug	Sogn og Fjordane/Vestland
Sentralstyremedlem	Agnes Nærland Viljugrein	Oslo
Sentralstyremedlem	Håvard Sagbakken Saanum	Hedmark/Innlandet
Sentralstyremedlem	Agnete Masternes Hanssen	Finnmark/Troms og Finnmark

AUFs sentralstyre 2020-2022

Leder	Astrid Willa Eide Hoem	Møre og Romsdal
Generalsekretær	Sindre Lysø	Viken
Nestleder	Gaute Børstad Skjervø	Trøndelag
Sentralstyremedlem	Agnes Nærland Viljugrein	Oslo
Sentralstyremedlem	Reidar Fugle Nordhaug	Vestland
Sentralstyremedlem	Hoda Imad	Viken
Sentralstyremedlem	Jan Halvor Vaag Endrerud	Innlandet
Sentralstyremedlem	Agnete Masternes Hanssen	Troms og Finnmark
Sentralstyremedlem	Fredrik Sørli	Vestfold og Telemark
Sentralstyremedlem	Julie Indstad Hole	Trøndelag
Sentralstyremedlem	Kristoffer Hansen	Viken
Sentralstyremedlem	Aleksandra Seljeseth	Troms og Finnmark
Sentralstyremedlem	Håkon Einarsve	Trøndelag
Sentralstyremedlem	Julia Eikeland	Rogaland

AUF-kontoret:

Sunniva Bjerkaas	Politisk rådgiver
Petra Brinch	Politisk rådgiver
Eirin Kristin Kjær	Politisk rådgiver
Andreas Skretting Jansen	Politisk rådgiver
Ingrid Resell Krogstad	Politisk rådgiver
Lara Rashid	Politisk rådgiver
Kristoffer Hansen	Politisk rådgiver
Henrik Drivenes	Politisk rådgiver
Roar Howlid	Politisk rådgiver
Johannes Kiese	Politisk rådgiver
Sandra Edith Kalland Tenud	Politisk rådgiver
Herman Høgby Robertsen	Politisk rådgiver
Maren Irene Gåre Bakkevoll	Politisk rådgiver